

WILLIAM SHAKESPEARE
ROMEO I DŽULJETA

Pereklad Iryny Stešenko

© *William Shakespeare, Romeo and Juliet, pub. 1597*

© *I. Stešenko (pereklad z anglijskoji), 1986*

Džerelo: V. Šexpir. Zibrannia tvoriv u 6-ty tomach. Tom 2. K.: Dnipro, 1986. 624 s. — S.: 311-413.

Skanuvannia ta korektura: Aerius (ae-lib.org.ua), 2004

ZMIST

WILLIAM SHAKESPEARE ROMEO I DŽULJETTA	1
ZMIST	2
DIJOVI OSOBY.....	3
PROLOG	3
DIJA PERŠA.....	5
SCENA 1.....	5
SCENA 2.....	13
SCENA 3.....	16
SCENA 4.....	20
SCENA 5.....	24
DIJA DRUHA	30
PROLOG.....	30
SCENA I.....	30
SCENA 2.....	38
SCENA 3.....	41
SCENA 4.....	48
SCENA 5.....	51
DIJA TRETIA	53
SCENA 1.....	53
SCENA 2.....	59
SCENA 3.....	64
SCENA 4.....	70
SCENA 5.....	71
DIJA ČETVERTA.....	81
SCENA 1.....	81
SCENA 2.....	85
SCENA 3.....	87
SCENA 4.....	88
SCENA 5.....	90
DIJA PJATA	96
SCENA 1.....	96
SCENA 2.....	98
SCENA 3.....	100

DIJOVI OSOBY

Eskal,

kniaž Veronškyj.

Paris,

molodyj dvorianyn, rodyč kniazia.

Montekki**Kapuletti**

hlavy dvoch vorohujučych rodyn.

Kapuletti Staryj,

diadko Kapuletti.

Romeo,

syn Montekki.

Merkuciö,

rodyč kniazia i druh Romeo.

Benvoliö,

nebiž Montekki i druh Romeo

Tibałt,

nebiž syniory Kapuletti.

Brat Lorenzo,

černeck-francyskaneć.

Brat Džovanni,

černeck toho ž ordenu.

Baltazar,

sluha Romeo.

Gregori

PROLOG

Vchodyť Chor.

Chor

Odnakovo šliachetni dvi simji
V Veroni pyšnij, de prochodyť dija,
Zbuvaly v vorožneči dni svoji.
Až vraz kryvava skojilaš podija.
Kochanciv dvoje ščyrych, zapałnych
Voroži ti utroby porodly;
Neščastia stalosia u simjach tych,
Vony odvični zvady prypynyly.
Žyttia korotke i sumnu liubov,
Tragičnu smerť, ščo potriasla rodyny,
Jak zmyla tu nenavyst' čysta krov,
My vam pokažemo za dvi hodyny.

Darujte nam nedoliky pera,
Vsi chyby vypravyť staranna hra.

(Vychodyť)

DIJA PERŠA

SCENA 1

Verona. Miškyj majdan.

Vchodiať Samson ta Gregori, sluhy Kapuletti, z mečamy i ščytamy.

Samson

Gregori, daju slovo, my ne dopustymo, ščob nas paskudyly ta brudnyly.

Gregori

Avžež, bo my ž taky ne vuhliari.

Samson

Ja choču skazaty: jak rozliutuješsia, to j chapajsia vidrazu za meč.

Gregori

Poky tam ščo, hliady, ščob ne zletila, buva, holova z pleč.

Samson

Ja rubonu švydko, jak chto mene začepyt'.

Gregori

Ta tilky ž ne švydko tebe ce rozpeče.

Samson

Kožen pes iz domu Montekki mene dratuje.

Gregori

Rozdratuvatysia označaje pustytysia v ruch, a buty chorobrym — označaje stojaty tvrdo na misci; otže, koly tebe rozdratujut', ty rušyš z miscia j nakyvaješ pjatamy.

Samson

Oho! Jak tilky začepyt' mene jakyjś pes iz toho domu, ja stojatymu tvrdo. Ja ziprusia na mur i zachyščatymuš vid kožneho čolovika čy divky z domu Montekki.

Gregori

Po ciomu ž to j znaty, ščo ty lehkoduchyj rab: lehkoduchi bojahuzy tuliatsia do muru.

Samson

To pravda! Žinky — posudyny slabki, čerez te jich i pryprajut' do muru. Otož i ja vsich čolovikiv z domu Montekki vidpychatymu vid muru, a vsich divčat pryprajut' do muru.

Gregori

Adže ž svariatsia naši hospodari, a my — tilky jichni sluhy.

Samson

Darma. Ja budu spravžnij tyran! Uporavšysia z čolovikamy, ja j do divčat budu liutyj; ja jim holovy postynaju.

Gregori

Holovy divčatam?

Samson

Avžež, holovy abo ščoś inše, rozumij jak chočeš.

Gregori

Zrozumije ce toj, komu doškulyť.

Samson

Ja jim doškuliatymu doty, doky meni syly stane stojaty. Adže ž usim dobre vidomo, ščo ja, nivroku, dobryj šmat mjasa.

Gregori

Harazd, ščo ne ryby. Buv by ty ryboju, to bula b z tebe vjalena triska. Nu, vytiahaj merščij svij strument: siudy jduť dvoje z domu Montekki.

Vchodiat Abram ta Baltazar, dvoje sluh Montekki.

Samson

Zbroja moja naholo. Počynaj svarku, a ja pidtrymaju tebe z zadu.

Gregori

Jak? Povernešsia do mene zadom ta j nakyvaješ pjatamy?

Samson

Ne bijsia mene.

Gregori

Šče čoho! Meni tebe bojatyś! Ja bojusia za tebe.

Samson

Treba, ščob zakon buv na našomu boci: nechaj vony počnuť.

Gregori

Ja hlianu liuto, jdučy povz nych; nechaj pryjmajuť ce, jak sobi chočuť.

Samson

Ni, jak posmijuť! Ja nastavliu jim duliu. Hańba jim bude, jak take sterpliat.

Abram

Ce vy nam nastavly duliu, syńjore?

Samson

Ja prosto nastavyv duliu, syńjore.

Abram

Ce vy nam nastavly duliu, syńjore?

Samson

(do Gregori)

Čy bude zakon na našomu boci, jakščo ja vidpovim jomu «tak»?

Gregori

(do Samsona)

Ni.

Samson

Ni, syńjore. Ja ne vam nastavyv duliu, syńjore; ja prosto nastavyv duliu, syńjore.

Gregori

Vy naprošujeteś na svarku, syńjore?

Abram

Na svarku, syńjore? Ni, syńjore.

Samson

Jakščo vy bažajete, syńjore, ja do vašych posluh. Ja služu chaziajinovi ne hiršomu, niž vaš.

Abram

Ta vže ž ne kraščomu.

Samson

Harazd, syńjore.

Gregori

(do Samsona)

Skažy — kraščomu: siudy jde nebiž moho hospodaria.

Samson

Avžež kraščomu, syńjore.

Abram

Vy brešete.

Samson

Vyjmajte meči, jakščo vy mužčyny. Gregori, a pokažy-no jim tvij znamenytj udar.

Bjuťsia.

Vchodyť Benvoliö.

Benvoliö

Schameniťsia, durni! Meči schovajte v pichvy. Vy sami ne tiamyte, ščo robyte.

(Vybyvaje meči v nych iz ruk)

Vchodyť Tibaľt.

Tibaľt

Ščo! Bješsia ty sered nehidnych sluh?
Benvoliö, pohliań. Oš smerť tvoja.

Benvoliö

Ja jich myryv. Schovaj meča u pichvy
Abo rubaj, ščob jich rozboronyty.

Tibaľt

Meč u rukach, a myr na jazyci?!
Nenavydžu ce slovo ja, mov peklo,
Jak vsich Montekki, jak tebe samoho.
Oboroniajsia ž, bojahuze!

Bjuťsia.

Vchodiat dekilka prybičnykiv oboch rodyn i vtručajuťsia v sutyčku; zhodom vbihajuť kilka horodian iz kyjamy.

1-j horodianyn

Hej, alebard, kyjiv! Merščij! Lupciuj jich!

Horodiany

Smert' Kapuletti! Byj jich! Smert' Montekki!

Vchodyť Kapuletti v chalati, za nym syńjora Kapuletti.

Kapuletti

Ščo tut za hamir? De mij dovhyj meč?

Syńjora Kapuletti

Ni, kostur, kostur! Naščo vam toj meč?

Kapuletti

Meča, kažu! Ide staryj Montekki,
Meni na hlum machaje vin mečem.

Vchodiat' Montekki j syńjora Montekki.

Montekki

Ty, pidlyj Kapuletti!

(Do družyny)

Ne trymaj.

Syńjora Montekki

Do voroha ne pidpušču j na krok.

Vchodyť kniaź z počtom.

Kniaź

Buntivnyky vy! Vorohy spokoju!
Meči pliamujete vy krovju blyžnich.
Vy čujete? Spyniŕsia, liudy! Zviri!
Vy zhubnyj plomiń liuti j vorožneči
Potokom purpurovym z vlasnych žyl
Hasyty ladni raz u raz. Iz ruk
Dodolu kydajte kryvavu zbroju
I sluchajte, ščo skaže v hnivi kniaź vaš,
Inakše žduť na vas strašni tortury.
Utrete vže za slovo lehkovažne
Ty, Kapuletti, j zapal'nyj Montekki,
Tryvožyte vy čvaramy vse misto!
Utrete syvi žyteli Verony,
Svoji prystojni vbrannia poskydavšy,
Do ruk starych staru chapajuť zbroju,
Ušcent potočenu iržeju myru,
Ščob vašu liuť iržavu hamuvaty.
Koly šče raz stryvožyte Veronu,
Za spokij vy zaplatelyte žyttiam.
Na cej raz — chaj rozijdeťsia veś natovp
Vy, Kapuletti, jdiť slidom za mnoju...
A vas, Montekki, ždu ja po obidi
V tim zamku, de my čynym zdavna sud,
Ščob našu voliu vysluhať nadali.
Pid strachom smerti vsim veliu — rozchoděš.

Vychodiat usi, krim Montekki, synjory Montekki ta Benvoliö.

Montekki

Chto znov pidniav ciu starodavniu čvaru?
Skažit', nebože, vy byly pry ciomu?

Benvoliö

Tut sluchy vaši j vašych vorohiv
Zčepylsia, koly ja pidijšov.
Ja vychopyv meča — rozniat' chotiv jich.
Vraz naletiv na nas Tibałt zavziatyj
Z oholenym mečem v ruci j počav
Zuchvalo nym machat' nad holovoju,
Povitria roztynajučy, a viter
Svystiv lyše u vidpovid' jomu.
Nemov hluzujučy. Ja stav do boju.
Zibravś narod. Zčynyvsia bij, ta kniaź
Zjavysia tut i svarku prypynyv.

Synjora Montekki

Chto bačyv syna? De ž Romeo mij?
Jak rada ja, ščo vin ne vstriav u bij.

Benvoliö

Šče do pory, koly rankove sonce
U schodu zolote vikno zoryť,
Projtyś ja vyjšov, ščob rozvijat' tuhu.
I raptom baču v haji sykomoriv,
Ščo rozroslyś za muramy na zachid,
Vaś syn hulijaje u hodynu ranniu.
Joho dohnať chotiv ja. Vin pomityv
Mene i znyk v huščavyni lisnij.
Ja po sobi ce počuttia vže znaju,
Koly buvajeś zajvym sam sobi.
I prahneś vid usich deś zachovatys'...
Tož čerez te za nym ja j ne pišov,
A obmynuty vyrišyv toho,
Chto sam liudej mynaje v samotyni.

Montekki

Ne raz joho tam bačať rano-vranci.
Rosu blyskuču množyť vin sliozamy,
Do chmar nebesnych chmary dodaje
Zitchań hlybokych. A koly na schodi
Vstaje nad obrijem vesele sonce
I počynaje pidnimat' zaslonu
Avrorynoho loža, raz u raz
Mij syn sumnyj tikaje vid prominia
I zamykajeśsia v svojich pokojach;
Firankamy vyhonyť denne svitlo
I štučno stvoriuje cym temnu nič.

Pochmuryj, čornyj sum bidu viščuje,
Jak ščoś joho zavčasno ne vriatuje.

Benvoliö

Skažit', v čim rič, mij blahorodnyj diadku?

Montekki

Ne znaju: ja cioho ne čuv vid nioho.

Benvoliö

Čy vy choč namahalyś rozpytaty?

Montekki

Ne tilky ja, ale j najkrašči družci.
Ta v počuttiach vin sam sobi poradnyk,
A čy chorošyj, ne skažu cioho.
Vin movčaznyj i potajnyj bezmirno,
Tak neochoče rozkryvaje serce,
Jak bruńka, ščo robak jiji hryze,
Koly vona išče ne rozhornula
V povitri nižnych peliustkiv svojich,
Ne viddala krasy svojeji sonciu.
Jakby znajty pryčynu tij pečali,
To švydko my b i liky pidšukaly.

Vchodyť Romeo.

Benvoliö

Oś vin ide. Prošu vas, vidijdiť.
Ja rozpytaju, vse zjasuju vmyť.

Montekki

Tak, rozpytaj! Ty zrobyš dobre dilo...
Chodim, syńjoro. Ty ž rozpytuj smilo.
Montekki j syńjora Montekki vychodiat'.

Benvoliö

Ščo ž, dobroho vam ranku!

Romeo

Rano šče?

Benvoliö

Na veži vybylo vsioho lyš devjať.

Romeo

Jak dovho tiahnuťsia hodyny smutku!
Čy to ne baťko mij pišov zvidsil'?

Benvoliö

Tak, vin. Ale skažy meni, ščo same
Roztiahuje hodyny dlia Romeo?

Romeo

Te, ščo spromožne vkorotyty jich.

Benvoliö

Kochannia?

Romeo

Ni, joho vidsutnist'.

Benvoliö

Ščo?
Nevže liubov?

Romeo

Liubov. Lyš beznadijna.

Benvoliö

Na žal', kochannia čarivne na vyhliad,
Naspravdi ž — despotyčne i žorstoke.

Romeo

Na žal', slipe kochannia manivciamy
Vede prymchlyvo i keruje namy.
De my obidajemo?.. Ščo tut staloš?..
Choča ne hovory: ja čuv use.
Strašna nenavyst', ta liubov strašniša.
Z nenavysti liubov. O hniv kochannia!
Z ničoho — vse: i rozkvit, i bujannia.
O lehkosti tiahar. Sens pustoty.
Bezformnyj chaos prečudovych form.
Svyncevyj puch i polumja cholodne,
Ciliušča slabist' i blyskučyj dym...
Bezsonnyj son, jestvo, ščo ne isnuje.
Ne maju radosti, a vse ž liubliu ja...
Ty ne smiješsia?

Benvoliö

Ni, ja švydše plaču.

Romeo

Čoho, serdečnyj druž'e?

Benvoliö

A toho,
Ščo serce druha sum opanuvav.

Romeo

Sumni vsi ti, chto tak, jak ja, kochav.
Mene hnityť moja tiažka pečal',
Tvoja ž — udvoje zbilšuje mij žal'.
Ty spivčuttia do mene vyjavliaješ,
I, mov nožem, meni ty serce kraješ.
Liubov — ce dym, ščo vjeťsia vid zitchannia;
V očach kochanciv — ce vohoň bažannia.
Koly ž zakochani v tryvozi, v hori
Sliozamy možuť zatopyty j more.
Bezumstvo mudre — oš ščo je liubov.
Vono otrujuje j zciliaje krov.

Proščaj, kuzene!

(Jde)

Benvoliö

Stij! I ja z toboju.
Ne rozlučajš tak cholodno zi mnoju.

Romeo

Ja zahubyv sebe... Mene nemaje...
Ce ne Romeo, ni, vin deš blukaje...

Benvoliö

Otož skažy meni, koho ty liubyš?

Romeo

Skazať tobi zitchanniam?

Benvoliö

Ne zitchanniam,
Skažy serjozno, chto vona?

Romeo

Ce označaje — chvoroho pytaty
Pro zapovit, ščo može ožyvliaty
Vmyruščoho... Kochaju žinku ja.
Benvoliö Tak ja j hadav i vlučyv prosto v oko.

Romeo

Strilec metkyj! Kochaju ja krasuniu.

Benvoliö

Jak harna cil', to lehše v neji j cilyť.

Romeo

Ty schybyv i na cej raz ne pocilyv.
Bo ne strašni jij Kupidona strily.
Ta divčyna Diänynych zvyčajiv
Za ščyt sobi vona cnotlyvisť maje,
I ne vrazyť jiji toj luk liubovnyj,
Bajduža jij obloha krasnomovna.
Jiji ne vziaty šturmom počuttiv,
Ni pohliadom zakochanym bez sliv,
Ni zolotom, ščo spokuša j sviatych.
Vona bahata pyšnoju krasoju...
Ta bidna tym, ščo vse, koly pomre,
Nezajmane v mohylu zabere.

Benvoliö

Jak? Poklialasia divuvať doviku?

Romeo

Na žal! A vtraty čerez te velyki:
Jiji krasa vid skuposti zlyniaje,
V potomstvi cia krasa ne zabujaje.
Až nadto mudra, nadto čarivna,

Vsich rajských blah dostupýtsia vona.
Klialaś vona nikoho ne kochaty,
Ja ž — mertvyj, choč žyvu, ščob ce kazaty...

Benvoliö

Posluchaj-no, ne dumaj bilš pro neji.

Romeo

Navčy mene, jak rozučytyś dumať.

Benvoliö

Očam svojim daj voliu: pomylujsia
Na inšych ty krasuń.

Romeo

Najkraščyj zasib
Šče raz pidkreslyty jiji prynady.
Ta maska, ščo čolo ciluje damam,
Choč i sama vsia čorna, a prote,
Zdajeťsia nam, pryhovuje krasu.
Toj, chto oslip, doviku pamjataje
Koštovnyj skarb utračenocho zoru.
O, pokažy krasuniu ščonajkrašču,
Dyvyvšyś na krasu jiji, zbahnu:
Zvablyviť myloji najvyšča v sviti.
Choč jak navčaj, cioho ja ne zabudu.

Benvoliö

Stryvaj. Nauku sprobuju kupyty.
Ja vse zroblju, aby svij borh splatyty.

Vychodiat.

SCENA 2

Vulycia.

Vchodiat Kapuletti, Paris i sluha.

Kapuletti

Tak, nas oboch — Montekki i mene
Pokarano, ščob v zlahodi žyly.
Starym, jak my, zdajeťsia, ce j ne važko.

Paris

Obydva vy odnakovo dostojni;
I duže žal', ščo vaša vorožneča
Tryvaje dovho tak. Syńjore mij,
Jaku ž meni vy vidpovid' daste?

Kapuletti

Ja povtoriu vam te, ščo vy vže čuly:
Ne znaje svitu donečka moja
Šče j čotyrnadciaty nema jij lit.
Nechaj v krasi šče dvoje lit zivjane,

I stane na pori dytia kochane.

Paris

Ja materiv ščaslyvych znav molodšych...

Kapuletti

Tomu vony i vjanuť nadto rano!
Ditej mojih pohlynula mohyla,
Jiji odnu lyš nebo zberehlo.
Vy serce divčyny skorit, Parise,
Ce vse, ščo treba nam, ščob my zижšlysia.
Čoho vona sobi, ja jij bažaju
I rado vas oboch blahoslovliaju.
Siohodni sviato u mojemu domi;
Zberuťsia ridni, družu i znajomi,
Vsi ti, koho liubliu ja i šanuju.
Bažanym hostem buty vas prošu ja.
V ciu nič zasvitiat zori nam zemni
Jasniš za ti, ščo siajuť v vyšyni.
Jak vtišno junaku, ščo sad cvistyme,
Ščo kviteń chyriavu prohonyť zymu,
Vidčujete i vy vsiu vtichu sviata,
I vas počnuť krasuni obstupaty.
Dyviťsia, sluchajte, sposterihajte,
Najkraščij z nych svoji čuttia viddajte.
Dočka moja tež bude pomiž tymy,
Jiji krasa — nijaka pered nymy.
Chodim zi mnoju! Ty ž bižy, šukaj,
Po vsij Veroni vsich opoviščaj,
Chto v spysku je.
(Daje sluzi papir)
Ty musyš jich prochaty
Do nas na sviato nyni zavitaty.

Kapuletti j Paris vychodiat.

Sluha

Vsich opoviščaj, chto v spysku je! A chto joho znaje, ščo ce za spysok? Ščo, koľy tut napysano, ščob šveć dbav pro svij aršyn, a kraveć — pro svoju kolodku, a rybalka — pro svij penzel, a maliar — pro svij nevid. Vsich opoviščaj, chto v spysku je! Ja povynen znajty vsich tych, ščo jich imena tut zapysani! A jak meni vtoropaty, jaki same imena tut zapysani? Ja nijak ne doberu, ščo tut napysav toj, chto tut pysav! Treba znajty deš učenu liudynu.

A, oce do reči!

Vchodiat Benvoliö j Romeo.

Benvoliö

Pry sonci merchne sijavo zir povoli;
V malij chalepi hore — peršyj lik;
V velykomu ne čuť maloho boliu;
Krutiz u holovi — verty u druhyj bik;

Jakščo vaš zir zustriv novu zarazu,
Stara choroba propade odrazu.

Romeo

Dlia cioho tež korysnyj podorožnyk...

Benvoliö

Dlia čoho?

Romeo

Dlia polamanych kistok.
Zlamav ty, bidolašnyj, nohu...

Benvoliö

Ščo?
Čy ty ne zboževoliv, mij Romeo?

Romeo

Ni, ja ne zboževoliv, a prote
Ja zvjazanyj micniš, niž boževilnyj...
V tiumi ja temnij hynu, propadaju
Vid holodu, — ja zmučenyj do kraju,
Pobytyj i... Dobrydeń, mij molodče!

Sluha

Dobrydeń vam! Vy vmijete čytaty?

Romeo

O tak, v mojij bidi moju suđbu...

Sluha

Cioho vy, mabuť, i bez knyžok navčylyš; ale budťe taki laskavi, skažič meni,
čy vmijete vy pročytaty te, ščo tut bačyte?

Romeo

Tak, jakščo znaju litery i movu.

Sluha

Vy česno vidpovidajete. Zostavajteš veseli!

Romeo

Stryvaj že, chlopče, ja čytaty vmiju!

(Čytaje)

«Syńjor Martino ta joho družyna j dočky; graf Anselmo ta joho prekrasni
sestry; syńjora vdova Vitruviö; syńjor Plačenciö ta joho liubi nebohy; Merkuciö ta
joho brat Valentyn; mij diadko Kapuletti, joho družyna j dočky; moja čarivna
neboha Rozalina; Livija; syńjor Valenciö ta joho kuzen Tibaľt; Liučió ta vesela
Helena».

Blyskuče tovarystvo!

(Povertaje spysok)

Kudy ž jich zaprošujuť?

Sluha

Nahoru.

Romeo

Kudy?

Sluha

Na večeriu do našoji hospody.

Romeo

Čyjeji hospody?

Sluha

Moho hospodaria.

Romeo

Pro ce spytať ja mav tebe raniše.

Sluha

Teper ja vam skažu pro ce j bez zapytannia: mij hospodar — znatnyj i bahatyj syńjor Kapuletti, i jakščo vy ne z domu Montekki, to laskavo prosymo zavitaty do nas na kelych vyna. Zostavajtesia zdorovi!

(Vychodyť)

Benvoliö

Na sviati cim rodynnim v Kapuletti
J tvoja kochana Rozalina bude
Miž čarivnych krasuń. Chodimo j my.
Pobačyš sam; chaj oko bezstoronnie
Zrivnia jiji z krasuniamy Verony,
I lebid' tvij oberneťsia v voronu.

Romeo

Jakščo bliuznirstvom pohrišu takym,
Vohnem chaj sliozy oči vypikajuť.
Smert' na vohni chaj kara bude jim
Za te, ščo staly vraz jeretykamy!
Pokil' isnuje svit, jak ne kruty,
Pid soncem kraščoji ne vhledyš ty!

Benvoliö

Bo z neju poruč — inša ne stojala,
V tvojich očach vona sama sijala.
Otož ci kryštalevi terezy
Chaj zvažat' čary inšoji krasy,
Todi pryvaby znajdeš duže malo
V perlyni, ščo tvij pohliad čaruvala.

Romeo

Chodim, ta ne na inšych zadyvliatyś,
Kochanoju ja budu myluvatyš!

Vychodiat'.

SCENA 3

Kimnata v domi Kapuletti.

Vchodiat' syńjora Kapuletti j mamka.

Syńjora Kapuletti

Poklyč do mene doniu. De vona?

Mamka

Mojeju cnotoju v dvanadciat rokiv
Klianus, ščo ja vže klykala jiji.
Jahniatočko moje! Moja ptašynko!
Kudy podilasia vona? Džuljetto!

Vchodyt Džuljetta.

Džuljetta

Ščo staloś? Chto ce klyče?

Mamka

Vaša maty.

Džuljetta

Ja tut. Čoho bažajete, syńjoro?

Syńjora Kapuletti

Ta rič u tomu... Nianiu, vyjdy zvidsy,
Pohovoryt nam treba sam na sam:
Prote stryvaj!.. Vernysia, nianiu... Tak,
Zhadala ja, ščo slid tobi zostatyś
Posluchaty rozmovu našu. Adže
Ty znaješ zmalku našu liubu doniu.

Mamka

Zliču ja vik jiji až do hodyny.

Syńjora Kapuletti

Ce ž jij, zdajetsia, povnych čotyrnadciat.

Mamka

Ja čotyrnadciat dam zubiv svojich,
Darma, ščo maju jich lyše čotyry,
Ščo jij išče ne povnych čotyrnadciat.
Do sviata žnyv šče skilky zalyšyloś?

Syńjora Kapuletti

Šče tyžniv zo dva, može, trochy bilše.

Mamka

Čy dva, čy j bilše — tilky znaju ja,
Ščo bude čotyrnadciat jij na Petra.
Vona j Susanna — carstvo jij nebesne
Odnolitky. Susannu boh prybrav:
Do mene nadto dobroju bula.
Tož ja j kažu, ščo same v nič pid Petra
Džuljetti vypovnytsia čotyrnadciat.
Tak, dalebi! Ja dobre pamjataju:
Vid zemletrusu zbihlo odyndciat,
V toj deń ja vidlučyła vid hrudej
Jiji, maleńku. Zrodu ne zabudu

Ja dnia toho — ni dnia toho, ni roku.
Ja polynom sobi sosky naterla
J sydžu na sonci pid holubnykom.
Vy v Mantuji todi buly z syńjorom.
Tak, tak! Ja pamjataju vse dokladno!
Tož ja j kažu, jak naše nemovlia
Hirkyj polyn z soskiv pokuštivalo
J vidčulo hirkotu, — dytia durneńke
Rozserdyloš, maniunie, j — heť sosok.
Až vraz — toroch! Zhojdnuvsia holubnyk.
Ja kynulaš tikaty.
Oš same odynadciať rokiv tomu.
Vona todi vže zvodylaš na nižky.
Ba, ni! Oš chrest sviatyj! Vže tupciuvala
I bihala, maleńka, perevalcem,
Za deń do toho guliu šče nabyła.
Muž — upokojiť chaj hospod' joho!
Veselyj buv nebižčyk, vziav dytynu:
«Aj-aj! Ty, — kaže, — vpala na oblyččia?
Porozumniješ — padatymeš navznak.
Tak? Pravda ž, krychitko?»
A ce durniatko, Madonnoju klianuš! — vidrazu
stychlo.

Uterlo slizońky ta j kaže: «Tak...»
Oto smicha! Ja žartu ne zabudu,
Choč by meni šče žyty sotniu lit.
«Tak? Pravda ž, krychitko?» — spytavsia vin.
Vono ž, durniatko, stychlo j kaže; «Tak...»

Syńjora Kapuletti

Ta hodi vže, prošu tebe, zamovkny.

Mamka

Darujte, pani... Smich mene bere,
Koly zhadaju raptom, jak dytyna
Uterla slizońky ta j kaže: «Tak...»
Až zyrk — a v neji gulia na čoli
Ne menša, niž te pivniače jaječko.
Zabyłaš tak i plakala tak hirko.
«Aj! — kaže muž.— Ty vpala na oblyččia?
Jak vyrosteš — na spynku budeš padať.
Tak? Pravda ž, krychitko?» jij-bohu. Vraz
Vona skazala tycho: «Tak», — i zmovkla...

Džuljetta

Zamovkny j ty, prošu tebe ja, nianiu.

Mamka

Nu, dobre vže, movču, hospod' z toboju.
Mylišych ja ne niańčyla ditej.
Jakščo diždusia šče tvoho vesillia,

To vže ničoho bilše j ne bažaju.

Syńjora Kapuletti

Vesillia, tak. Pohovoryť pro ce
Chotila ja. Skažy meni, Džuljetto,
Čy maješ ty bažannia stať do šliubu?

Džuljetta

Pro česť taku ja šče j ne mriju, mamu.

Mamka

Pro česť! Jakby tebe ne hoduvala,
Skazala b: rozum z molokom vsmoktala.

Syńjora Kapuletti

To čas uže podumaty pro šliub.
U nas v Veroni je šliachetni damy,
Molodši šče za tebe, a vže mamy.
Ta ja j sama davno v tvoji lita
Bula vže matirju. Otož, korotše,
Paris šliachetnyj svataje tebe.

Mamka

Och, pannočko! Jakyj to molodyk!
Takoho v cilim sviti ne znajty...
Nu j kavaler! Jak lialka z vosku lyta.

Syńjora Kapuletti

Najkrašča kvitka v kvitnykach Verony.

Mamka

Tak, kvitka j spravdi. Kvitka prechoroša.

Syńjora Kapuletti

Ščo skažeš ty? Čy vin tobi do sercia?
Na sviati nyni bude vin u nas.
Čytaj v lycli Parisa, jak u knyzi,
Prynady, pysani perom krasy;
Vsi rysy ty uvažno rozdyvyš
V nych um i čarivna krasa zlylyš;
Ščo nevyrazne v knyzi tij spitkaješ,
Te v pohliadi jasnomu pročytaješ.
Kochannia knyha harna i jaskrava,
Brakuje jij teper lyše opravy.
Jak rybi spravžnia hlybyna, tak samo
Prychovanij krasni potribna rama.
V očach liudej sijaje knyhy slava,
Ščo zoloti slova v nij i oprava.
Rozdilyš vse, ščo je v joho sudbi,
Ne zmenšyšsia vid cioho, dalebi.

Mamka

Ne zmenšyšsia, a zrobyťsia velyka:
Povnišaje žona vid čolovika.

Syńjora Kapuletti

Jak dyvyššia ty na johu liubov?

Džuljetta

Ja podyvliuś, čy pohliad hrije krov...
Dyvytysia dozvoliu ja očam
Lyś doty, doky bažano ce vam.

Vchodyť sluha.

Sluha

Syńjoro, hosti prybuly, večeria na stoli; na vas čekajuť, syńjorynu šukajuť, mamku v bufetnij proklynajuť, i vse škereberť ide. Ja mušu bihty tudy prysluhovuvaty. Blahaju vas, budťe laskavi, zjaviťsia nehajno.

Syńjora Kapuletti

Uže jdemo! Džuljetto, graf čekaje.

Mamka

Chodim! Tam serce grafove tripoče.
Po liubych dniach stričaj solodki noči.

Vychodiat.

SCENA 4

Vulycia.

Vchodiat Romeo, Merkuciö, Benvoliö, z pjatma čy šistma inšymy maskamy, sluhy zi smoloskypamy.

Romeo

Čy skažeš dlia pojasnennia promovu,
Čy, može, tak, bez vypravdannia vvijdem?

Benvoliö

Ni, pyšnomovniť nyni vže ne v modi.
Obijdemosia my j bez Kupidona
Z povjazkoju na lobi ta z čudnym
Heť pociatkovanyym tatarškim lukom,
Ščo, mov opudalo, liakaje dam.
Ne treba i prologa nam pry vchodi,
Jakyj prokazujuť lyś pid suflera.
Nechaj nas miriajuť vony, jak chočuť,
My ž zmiriajem pidlohu jichniu v tanci
Ta j pidemo.

Romeo

Ne možu ja skakaty.
Daj smoloskyp! Jakščo v duši mojj
Pečaľ i morok, ja nestymu svitlo.

Merkuciö

Ni, liubyj mij, ty musyś tanciuvaty.

Romeo

O ni! Daruj!.. Vy v baľnych čerevykach
I na lehkiy pidošvi; a u mene
Nudha ležyť na serci j, mov svyneć.
Dodolu hne: ja ruchatyś ne možu.

Merkuciö

Ty ž zakochavś!.. Pozyć u Kupidona
Leheňki kryla i šyriaj na nych!

Romeo

Mene poranyv tiažko vin striloju,
Ne zlynu ja na krylach tych lehkyh.
Ja zvjazanyj, i put ne rozirvaty.
Ja padaju pid tiaharem liubovi.

Merkuciö

Upavšy z tiaharem — liubov prydušyś;
Ty dlia istoty nižnoji važkyj.

Romeo

Dlia nižnoji? Liubov žorstoka j liuta!
Vona brutalna j kole, jak ternyk!

Merkuciö

Jakšćo do tebe tak liubov žorstoka,
Žorstokyj bud' i ty do neji sam.
Koly jiji, jakšćo vona koliuča,
Dodolu hny, j zdolajeś ty liubov.
A dajte-no futliar lyce prykryty.
(*Odiahaje masku*)
Na masku — masku! Bajduže meni,
Šćo zdamsia ja potvornym i brydkym!
Chaj maškara za mene červonije.

Benvoliö

Postukajmo, zajdimo — i vidrazu
Robotu daty musymo noham.

Romeo

Daj smoloskypa! Žartuny veseli
Chaj topćuť kablukamy očeret.
Ja ž pryhadaju prykazku didivśku;
Vnesu vam svitlo i dyvytyś budu.
Čudova hra, a ja uže propav...

Merkuciö

Propala myša!.. Hodi, ne sumuj!
Jak ty ne majeś syl, my dopomožem,
My vyťahnem tebe z toho bahna,
Ach, vybać, ja chotiv skazať — z liubovi,
Šćo v neji až po vucha ty zahruz.
Chodim! Udeń bezhluzdo palym svitlo.

Romeo

O ni!

Merkuciö

Kažu, my svij vohoň marnujem:
Adže ž udeň my lamp ne potrebujem!
Biľš rozumu v tverezych cych slovach,
Niž u pjatioch vsich našych holovach.

Romeo

Na maskarad my majemo pity,
Rozumno ce?

Merkuciö

Ne sumnivajsia ty!

Romeo

Ja bačyv son.

Merkuciö

Buva, j meni ščoś snyťsia.

Romeo

Ščo same?

Merkuciö

Te, ščo brešuť vsi snovydc!

Romeo

U našych snach biľš pravdy, niž v slovach...

Merkuciö

Bula z toboju koroleva Meb!
To povytucha fej, taka maleňka,
Ne biľša, niž ahatovyj kaminčyk
U oldermena v persni. Cuhom jizdyť
Vona na najdribnišych porošynkach
V nas po nosach, jak micno my spymo.
V jiji vizku z kryl konyka dašok;
V kolesach — špyci iz pavučych lapok;
Z toneňkych pavutynok — postoronky,
A chomuty — iz misiačného siajva;
Maleňkyj batižečok — z volosynky,
A pužalno — iz kistky cvirkuna;
Za kučera — maliusiňkyj komaryk
V kaptani siromu, bahato menšyj,
Niž červjačok otoj, ščo časom lazyť
U divčyny linyvoji po paľciach.
Jiji vizok — lisnyj horich porožnij,
Ščo vytočyv joho stareňkyj šašel'
Čy vyvirka — vony dlia fej viddavna
Majstrujuť kolisnyci. Pyšno tak
Ščonoči lyne Meb v svojim vizočku:
Peretynaje mozok u kochanciv,
I sniaťsia jim lyše liubovni vtichy;

Proskače v caredvorciv po kolinach,
I sniaťsia kožnomu iz nych poklony;
Po palciach suddiv mčyť — jim sniaťsia hroši;
Mčyť po ustach syńjor — cilunky sniaťsia;
Ta časom ti vusta vona pryščamy
Za žadnišť do cukerok obdaruje,
Rozhnivavšyś za nepryjemnyj zapach;
Meb promajne pid nosom u veľmoži,
I vin vidčuje duch novoji lasky;
Ščetynkoju pid nosom poloskoče
V sviaščenyka — pryhod bahatšyj snyťsia;
A časom mčyť u vojaka po šyji,
I vin u sni rubaje vorohiv,
Prolomy bačyť, šturmy i zasady,
Klynky ispanśki, kelychy z vynom
Zavhlybšky futiv pjať; a to znenačka
Zabarabanyť holosno u vucho,
J zdryhneťsia vin, prokynneťsia z proklionom,
Molytvu pročytaje j znov zasne.
Vnoči ta ž Meb kujovdyť koniam hryvy,
Jich zaplitaje, a volossia liudiam
Zbyvaje v kovtuny: jich rozplesty
To nebezpečno: može statyś lycho!
Vona ž, vidmačka, dušyť tych divčat,
Ščo spliať na spyni, i pryvčaje jich
Vytrymuvať vahu čolovikiv,
Jak zrobliaťsia vony žinkamy. Šče
Cia Meb...

Romeo

Movčy, Merkuciö, oblyś!
Ty pro puste hovoryś!

Merkuciö

Tak, pro sny!
Adže linyvoho uma ce dity,
Ce našoji fantaziji plody.
Porodžuje vona chymerni mriji
Lehki j tonki tak samo, jak povitria,
Minlyviši za viter, ščo spočatku
Cholodni hrudy pivnoči torkaje,
Ale, rozhnivavšyś, vraz vidlitaje,
Oblyččiam povertajučyś do pivdnia,
De zrošujuť ciliušči rosy zemliu.

Benvoliö

I nas toj viter iz puti zbyvaje.
Skinčyvs benket, i pryjdemo my pizno.

Romeo

Bojusia, navpaky — zanadto rano...

Meni peredčuttia tryvožyť dušu,
Nemov jakaś pohroza nadi mnoju
V suzirjach vysyť, i moja sudba
V ciu nič čudovu, na rozkišnim sviati,
Počne nehadano svij hriznyj chid
Žyttia moje nikčemne obirve,
Jake šče v hrudiach ževrije, poslavšy
Meni strašnu i peredčasnu smerť.
Ta toj, chto pravyť korablem mojim,
Chaj pidnima vitryla! Nu, chodim!

Benvoliö

Byj v baraban!

Vychodiat.

SCENA 5

Zala v domi Kapuletti.

Muzykanty čekajuť. Vchodiat sluhy z servetkamy.

1-j sluha

De ž ce Baniak? Čoho vin ne dopomahaje prybyraty? Choč by pominiav tarilky ta počystyv posud.

2-j sluha

Koly vsia čysta robota ležyť tilky v odnoho čy dvoch chlopciv na rukach, ta šče j ruky ti nemyti, — to vže nečyste dilo.

1-j sluha

Heť ci taburetky! Anu, merščij vidsuňte šafu z posudom! Ta pylňujte sribla! Hej, ty, prychovaj dlia mene šmatočok marcypana i, jakščo liubyš mene, skažy vorotarevi, ščob vin propustyv siudy Susannu Hladyšku ta Nelli. Entoni! Baniak!

2-j sluha

Harazd, bude зробleno.

1-j sluha

Vas šukajuť, vas hukajuť, vas vymahajuť, na vas čekajuť u velykij zali.

3-j sluha

Ta ne možemo ž my buty vidrazu i tut, i tam. Veseliše, chlopci. Ruchajteś žvaviše. Čhto najdovše prožyve, toj use zabere.

Vidchodiat u hlyb sceny.

Vchodiat Kapuletti, syńjora Kapuletti, Džuljetta, Tibaľt z inšymy členamy rodyny, hostiamy j maskamy.

Kapuletti

Prošu laskavo! Čhto iz dam ne maje
Na nižkach mozoliv, tanciujte z namy!
Che-che, holuboňky! Kotra ž syńjora
Vidmovyťsia teper vid tanciv? Nu ž bo!
Jak chtoś z krasuń manižytyś počne,

Ja prysiahnu, ščo mozoli na niškach!
Ščo skažete, čy dobre vas pijmav?
Vitaju ščyro vas, moji syńjory.
Buv čas, kolyś i ja chodyv u masci
I šepotiv na nižne vuško dami
Pryjemne ščoś. Mynulo, vse mynulo!
Laskavo prošu vas, zachodŕte, liubi!
Nu, hrajte ŕ, muzykanty! Miscia! Miscia!
Do tanciu ŕ bo družniše, syńjoryny!
Hraje muzyka, hosti tanciujuť.
Hej, svitla, svitla, chlopci! Heť stoly!
Merščij vohoń v kamini zahasiť,
Tut stalo nadto ŕarko i bez nioho.
Jak včasno nespodivana rozvaha!
Siadŕ, dobryj mij kuzene, vidpočyń.
Dlia mene j vas vŕe tanciv dni mynuly...
Koly ostannij raz byly my v maskach?

Staryj Kapuletti

Ta, mabuť, bude rokiv z trydciať tomu...

Kapuletti

E, ni, ne tak davno, ne tak davno!
Bulo ce na vesilli u Lučenco,
Na trijciu same, jak byly my v maskach,
Vidtodu zbihlo lit iz dvadciať pjať.

Staryj Kapuletti

Ni, bilše, bilše. Syn johu starišyj;
Syńjore mij, jomu uŕe za trydciať.

Kapuletti

Ta de tam! Ščo vy kažete! Vin buv
Tomu dva roky šče nepovnolitnij.

Romeo

(do svoho sluhy)

Chto syńjoryna ta, ščo podaje
Svoju prekrasnu ruku kavaleru?

Sluha

Ne znaju ja, syńjore.

Romeo

Pomerkly smoloskypy pered neju!
I svityť vroduju vona svojeju
Na ščokach noči — diämant jasnyj
U vusi mavra; skarb cej dorohyj
I dlia zemli, i dlia žyttia sija.
Vona — omrijana liubov moja!
Jiji otočujuť prekrasni damy,
Vona ŕ miŕ nych — holubka miŕ halkamy!

Koly tanok zakinčať vže, samu
Za nižnu ručku ja jiji vížmu,
I šťastia nezemne todi vidčuju...
Čy ž ja koly liubyv? Čy šče liubliu ja?
O ni! Zrikajtesia, brechlyvi oči!
Ne znaly vy krasy do ceji noči!

Tibaľt

Po holosu ce musyť buť Montekki.
Moju rapiru, chlopče! Jak! Cej rab
Navažyvšia pryjty v blazenškij masci,
Ščob hluzuvaty z našoho benketu?
Ni, čestiu rodu ja klianuś, za smich
Ubyť johu, vvažaju ja, ne hrich!

Kapuletti

Čoho ce ty bušuješ tak, nebože?

Tibaľt

Taž, diadku, tut Montekki. Tut naš voroh.
Nehidnyk cej zumiv siudy probratyś,
Nad našym sviatom choče nasmijatyś!

Kapuletti

Romeo tut?

Tibaľt

Tak, vin, nehidnyk, tut.

Kapuletti

Spokijno, družu. Ne čipaj johu.
Povodyťsia vin vvičlyvo j šliachetno.
Skazaty pravdu, vsia Verona slavyť
Johu za česť, za vychovannia dobre.
Za vsi skarby Verony ja ne dam
Johu v mojij hospodi znevažaty.
Tomu vhamujsia j ne zvertaj uvaHy.
Tak choču ja. Koly mene šanuješ,
Rozveselyś, kyń chmuryty čolo,
Bo chmurytyś na sviati neprystojno.

Tibaľt

Prystojno, bo na sviati v nas nehidnyk.
Johu ja ne sterpliu.

Kapuletti

Terpiť prymušu!
Ty čuv, chlopčyśku? Sterpyś! Ja skazav!
Chto tut hospodar? Ja čy ty? Idy!
Ne sterpyť vin! O bože mij! Nu j nu!
Vin choče vsich mojich hostej zbentežyť!
Vin kozyrytysia nadumav! Hliaňte!

Tibaľt

Ale ž ce sorom, diadku!

Kapuletti

Jak ce? Jak ce?
Zuchvalyj ty chlopčyško! Sorom?.. Hodi!
Hliady, ščob potim ty ne žalkuvav.
Vidomo, ščodo čoho... Ty dyvy!
Znajšov koly perečyty meni!
Tak, ditky, tak! Čudovo! Ty nevihlas!
Ne halasuj, a to... Hej, svitla, svitla!
Pryborkaju tebe! Žvaviše, druzi!

Tibałt

Mij duch skoryvsia j zmovk, ja ž ne zmovču.
Vid hnyvu j soromu ja veš tremču!
Ce vtorhnennia zuchvale sterpliu nyini,
Ta zhodom v žovč oberneťsia terpinnia!

(Vychodyť)

Romeo

(do Džuljetty)

Koly torknuvś rukoju nedostojno
I oskvernyv ja cej oltar sviatyj,
Usta — dva piligrymy — chaj prystojno
Cilunkom nižnym zmyjuť hrich tiažkyj.

Džuljetta

O piligryme, v tim hricha nemaje
Z molytvoju torkatyś ruk sviatych:
Takyj pryvit nam zvyčaj dozvoliaje.
Styskannia ruk — to pocilunok jich.

Romeo

Ale, krim ruk, šče dano j huby jim...

Džuljetta

Tak, dlia molytvy, liubyj piligrym...

Romeo

O, to dozvol' meni, sviata, j ustamy
Molytysia pobožno, jak rukamy!

Džuljetta

Nas nezvorušno sluchajuť sviati.

Romeo

Ne ruchajsia ž, daj vidpovid' molbam!
(Ciluje jiji)
Tvoji usta očystyly mij hrich...

Džuljetta

Vzialy tvij hrich moji usta z tvojich.

Romeo

Mij hrich?.. V tvojich slovach ja dokir čuju!
Verny ž mij hrich.

(Znovu ciluje jiji)

Džuljetta

Mov z knihy ty ciluješ...

Mamka

Vas prosyť vaša maty, syńjoryno.

Romeo

A chto u neji maty?

Mamka

Ščo, junače?
Taž hospodynia v domi cim vona.
Taka vže dobra pani, mudra j česna,
Ja vykochala donečku jiji,
Z jakoju ščoyno rozmovlialy vy.
Skažu vam česno: chto jiji zdobude —
Zdobude toj povnisińkyj haman.

Romeo

Ščo? Kapuletti?.. Och! De ž vorottia?..
U voroha v rukach moje žyttia!

Benvoliö

Chodim, chodim! Žart vydavsia na slavu!

Romeo

Och, ja bojuś — kinčajeťsia zabava.

Kapuletti

O ni, syńjory! Rano šče, ne jdiť!
Oś sluchy vže roznosiať častuvannia.
Taky jdete? Nu, diakujemo vam!
Syńjory blahorodni, vam spasybi!
Hej, smoloskypiv! Nu, dobranič vam!
(Do staroho Kapuletti)
A my do ližka... Čort! Taky pizneńko!..
Stomyvsia ja...

Vychodiat usi, krim Džuljetty j mamky.

Džuljetta

Hliań, nianiu, i skažy, chto toj hospodar?

Mamka

Tiberiö staroho spadkojemeć.

Džuljetta

A toj, ščo same iz dverej vychodyť?

Mamka

A toj, zdajeťsia, molodyj Petruččo.

Džuljetta

A toj, za nym, ščo tanciuvať ne chtiv?

Mamka

Ne znaju ja.

Džuljetta

Dovidajsia. Jak maje vin družynu,
Ne v postil' šliubnu — liažu v domovynu!

Mamka

Montekki vin, i zvuť joho Romeo;
Jedynyj syn toho, chto voroh nam.

Džuljetta

Zloba jedyna u duši bujala,
I zi zloby liubov jedyna vstala!..
Ne znajučy, zustrila nadto rano,
Ta pizno ja diznalaš, beztalanna!
Och, ne na radist' ty, liubov moja,
Bo voroha kochaju nižno ja!

Mamka

Ščo ce take? Ščo kažeš ty?

Džuljetta

Ce virši.
Navčyv mene jich v tanci kavaler...

Za scenoju hukajuť: «Džuljetto!»

Mamka

Ja zaraz, zaraz! Nu, chodim, chodim!
Ostannij hist' vže zalyšyv naš dim.

Vychodiat'.

DIJA DRUHA

PROLOG

Vchodyť chor.

Chor

Kochannia davnie vpalo, smertiu zžerte,
Natomist junyj plomiń zapalav;
Laden za peršu vin liubov pomerty,
Ta nad use Džuljetu pokochav.
Romeo liubyť, cia liubov vzajemna,
Ta pevnosti v sobi vin ne znajde!
Vin voroha blaha, vona ž tajemno
Prynadu z vudky zhubnoji krade.
Jak voroh davnij, vin vviyty ne smije
Z vitanniam nižnym do kochanky v dim.
Ne maje takož žodnoji nadiji
J vona na te, ščob bačytysia z nym.
Čas jich zjednaje, syly dať kochannia,
J solodki vtichy zmenšať jich straždannia.

(Vychodyť)

SCENA I

Verona.— Fruktovyj sad Kapuletti.

Vchodyť Romeo.

Romeo

Kudy ž ity, koly ja sercem tut?
Vernysia ž, prach zemnyj. Znajdy svij centr.

(Perelazyť čerez mur i znykaje za nym)

Vchodyť Benvoliö z Merkuciö.

Benvoliö

Kuzene, hej! Romeo!

Merkuciö

Vin rozumnyj:
Ja prysiahnu, ščo vin davno vže vdoma
I lih u postil.

Benvoliö

Ni, pobih siudy
I skočyv čerez mur. Poklyč joho!

Merkuciö

Ja vyklyču joho zakliattiam! Hej!
Romeo! Čudiju naš i bezumče!
Zjavysia nam choč v obrazi zitchannia!
Skažy odnu lyš rymu, j z mene dosyť;

Choč skrykny: «Ach!» Zrymuj «liubov» i «krov».
Promov Veneri-kumońci slovečko
Čy podratuj jiji synka slipoho,
Chlopčyška Kupidona, ščo tak vlučno
Pustyv strilu, j korol' Kofetua
V žebračku raptom zakochavsia! Ach!
Ne čuje, ne zitchne j ne voruchneťsia!
Pomer šaleneć, ta zbudžu zakliattiam!
Ja zaklynajaju jasnymy očyma
Kochanoji tvojeji Rozaliny,
Jiji čolom, purpurnymy ustamy,
I nižkoju, i trepetnym stehnom,
I vsim dobrom, ščo je v joho susidstvi,
Zjavysia nam ty v obrazi svojim!

Benvoliö

Rozserdyťsia na tebe, jak počuje.

Merkuciö

Ne dumaju. Rozserdyv by, koly b
Do divčyny kochanoji joho
Zakliattiam inšoho zaklykav ducha
I tam, ščob zalyšyv ja jich udvoch,
Oce bulo b obrazlyvo dlia nioho.
Moje ž zakliattia česne i nevyinne.
Adže ja tilky imenem kochanky
Joho do nas zjavytyś zaklynajaju.

Benvoliö

Chodimo! Miž derevamy schovavś vin
I znyk u vohkij temriavi ničnij.
Slipa joho liubov, jij tma do sercia.

Merkuciö

Jakby liubov bula slipa i spravdi,
To ne mohla b todi vlučaty v cil'.
Sydyť vin deś pid derevom plodovym
I mrije, ščob kochana syńjoryna,
Jak styhlyj plid, jomu upala v ruky...
O, ščob toj plid vid styhlosti porepav!
Bažaju, ščob vona... Proščaj! Ot dureń!
Romeo, na dobranič! Ja — v peryny:
Pochidne ližko nadto vže cholodne.
Chodim?

Benvoliö

Chodim. Šukať toho daremno,
Chto ne bažaje, ščob joho znajšly.

Vychodiat'.

Vchodyť Romeo.

Romeo

Smijetsia z šramu toj, chto ran ne mav.

Vhori, kraj vikna, zjavliajetsia Džuljeta.

Ta tycho! V tim vikni siajnulo svitlo!
Tam schid, sama ž Džuljeta — jasne sonce!
Zijdy ž, prekrasne sonečko, i siajvom
Blysk zazdrisnoho misiacia ubyj!
Vin i bez toho zblid, vin zanedužav
Vid prykrosti, ščo ty — joho služnycia,
A vse ž zaťmaryla joho krasoju.
Tož ne sluży revnyvcevi blidomu!
Vestalčyn odiah, bliaklyj, zelenavyj
Lyše bezumci nosiať. Skyń joho!
On vladarka moja, moje kochannia!
Diznalasia b vona, jak ja liubliu!
Vona zahovoryla? Ni, movčyť...
Nu ščo ž. Nechaj. Adže hovoriať oči.
Ja vidpovim... Jakyj-bo ja zuchvalec.
Ni, ne do mene oči ci hovoriať.
Dvi zirky najjaskraviši na nebi
Deś majuť pyľni spravy i povynni
Na čas pokynuty nebesni sfery
J očam jiji svoje blahannia šliuť
Za nych tym časom siajaty v blakyti.
O, ščo, koly b i spravdi tiji oči
Na nebi sialy, zori ž — na oblyčči?
Oblyččia jasni zori ti zaťmylo b,
Jak sonečko — lichtar; ta z neba ž oči
Lyly b taki potoky promenyty,
Ščo vsi ptašky spivaty počaly b,
Podumavšy, ščo to vže schodyť sonce!
Na ruku oś schylylaš kraj vikoncia,
Prytysnuvšy doloniu do ščoky...
Jakby meni za rukavyčku buty
I dotorkatyś do ščoky jiji!

Džuljeta

O lyšeńko!

Romeo

Vona zahovoryla...
Mij svitlyj angele, mov jasni dali,
Ty siaješ nadi mnoju sered noči,
Jak lehkokrylyj poslaneć nebes
Pered očyma vraženych liudej,
Ščo, holovy zakynuvšy, slidkujuť,
Jak sered chmar linyvych vin šyriaie
I po eteru hrudiach čystych plava.

Džuljeta

Romeo! O, naviščo ty Romeo?
Zminy svoje imja, zrečysia baťka;
Jak ni, to prysiahny meni v kochanni,
I bilše ja ne budu Kapuletti.

Romeo

(vbik)

Posluchať — čy vidpovisty vidrazu?

Džuljetta

Lyše tvoje imja — mij voroh liutyj;
A ty — ce ty, a zovsim ne Montekki...
Ščo je Montekki? Taž čy tak zovuť
Lyce i pleči, nohy, hrudy j ruky
Abo jakuš častynu tila inšu?
O, vybery sobi nove imja!
Ta ščo imja? Nazvy choč jak trojandu,
Ne zminyťsia v nij aromat solodkyj!
Choč jak nazvy Romeo — vin Romeo.
Najvyšča doskonalist' vse ž pry niomu.
Choč by vin buv i zovsim bezimennyj...
O, skyń že, skyń svoje imja, Romeo!
Vono ž ne je toboju, i vzamin
Vižmy mene usiu!..

Romeo

Lovliu na slovi!
Nazvy mene kochanym, i umyť
Ja vdruhe ochreščuš i bilš nikoly
Ne budu zvatysia Romeo.

Džuljetta

Chto ty,
Ščo, prytaživšys pid serpankom noči,
Moju pidsluchav tajinu serdečnu?

Romeo

Jakym imjam nazvať sebe — ne znaju.
Svoje imja nenavydžu ja sam!
Sviata moja, adže ž vono — tvij voroh.
Ja b rozirvav joho, koly b vono
Napysane stojalo na paperi!

Džuljetta

Mij sluch ne pochopyv šče j sotni sliv
Iz ust tvojich, a holos ja vpiznala:
Chiba ty ne Romeo, ne Montekki?

Romeo

O ni, sviata, znaj: ščo ne te j ne inše,
Jakščo vony dlia tebe osoružni.

Džuljetta

Jak ty zajšov siudy, skažy, j naviščo?
Jak mih ty perelizy čerez mur?
Adže vysokyj vin i neprystupnyj.
Zhadať-no, čto ty: smerť tebe spitkaje,
Jak z našych čto tebe zastane tut.

Romeo

Kochannia pryneslo mene na krylach,
I ne zmohly ciomu zavadyť mury;
Kochannia može vse i vse zdolaje,
Tvoja ridnia meni ne pereškoda.

Džuljetta

Vony tebe ubjuť, koly pobačať.

Romeo

V očach tvojich strašniša nebezpeka,
Niž v dvadciaty mečach. Pohliaň lyš nižno
J meni nenavyst' jichnia ne strašna.

Džuljetta

O, ne chotila b ja nizaščo v sviti,
Ščob tut vony pobačyly tebe!..

Romeo

Svojim plaščem mene prykryje nič.
Ta, jak ne liubyš ty, — nechaj znachodiať...
Chaj krašče smerť vid liutoji zloby,
Niž dovhyj vik bez nižnosti tvojeji.

Džuljetta

Čto pokazav tobi siudy dorohu?

Romeo

Moja liubov! Vona mene navčyla,
Dala meni poradu, ja ž za te
Pozyčyv jij očej. Ja ne moriak,
Ta buď vid mene ty choč tak daleko,
Jak ščonajdalšyj bereh okeanu,
Ja b zvažyvsia takyj zdobuty skarb!

Džuljetta

Moje lyce chovaje maska noči,
Ale na nim pala divočyj styd,
Ščo ty v ciu nič moji slova pidsluchav.
Chotila b ja prystojniš' zberehty,
Vid sliv svojich vidmovytyš' chotila b,
Chotila b ja... ta hodi prykydatyš'!
Mene ty liubyš? Znaju, skažeš: «Tak...»
Tobi ja viriu, z mene dosyť slova.
O, ne klianyš'! Zlamaty možeš kliatvu:
Nedurno ž kažuť, ščo z liubovnych kliatv
Smijetsia sam Jupiter. O Romeo!

Skažy, jakščo ty liubyš, pravdu ščyru.
Koly ž vvažaješ — peremih mene
Zanadto švydko, ja todi nasupliuš,
Skažu uperto: «Ni!», ščob ty blahav.
Inakše — ni, nizaščo v sviti! Ni!
Tak, mij Montekki, tak, ja nerozvažna
I, može, lehkovažnoju zdajuš...
Povir meni, i ja virniša budu,
Niž ti, ščo chytro udajuť bajdužist.
I ja b mohla bajdužoju zdavatyś,
Jakby znenačka ne pidsluchav ty
Liubov moju j slova moji serdečni...
Probač meni, mij liubuj, i ne dumaj,
Ščo mij poryv palkyj — ce lehkovažnist;
Moju liubov vidkryla temna nič.

Romeo

Klianus cym misiagem blahoslovennym,
Ščo sriblom oblyva verchy derev...

Džuljetta

O, ne klianyisia misiagem zradlyvym,
Jakyj tak často zminiuje svij vyhliad,
Ščob ne zminylasia tvoja liubov.

Romeo

To čym ja poklianus?

Džuljetta

Ne treba zovsim.
Abo, jak chočeš, poklianyś soboju
Duši mojeji čarivnym kumyrom,
I ja poviriu.

Romeo

Sercia počuttiam...

Džuljetta

Ni, ne klianyś! Choč ty — jedyna radist,
Ta ne na radist zmovyny nični...
Vse staloś nespodivano zanadto
Tak švydko, tak raptovo j neobačno,
Jak blyskavka, ščo blysne j raptom znykne
Leď vstyhnyemo skazaty: «On sijajnolo!»
Dobranič, liubuj! Teplyj podych lita
Nechaj ciu bruńku nižnoho kochannia
Oberne v pyšnu kvitku zapašnu,
Koly z toboju zijdemosia šče raz.
Dobranič! Chaj u tebe perellieťsia
Toj myr, ščo vščertť moje spovniaje serce!

Romeo

Bez nahorody tak mene j pokyneš?

Džuljetta

Jakoji ž nahorody chočeš ty?

Romeo

Povynna ty v kochanni prysiahty.

Džuljetta

Ja prysiahlaš raniš, niž ty prosyv,
Prote ja chtila b kliatvu tu zabraty.

Romeo

Zabraty kliatvu? O, naviščo, liuba?

Džuljetta

Ščob buty ščedroju i znov viddaty.
Taž ja toho žadaju, ščo vže maju:
Jak more, dobrota moja bezkraja,
Jak more, dna ne maje i liubov,
Ščo bilše jich ja viddaju tobi,
To bilše jich u mene zostajetsia,
A jim nemaje mež...

Mamka klyče za scenoju.

U domi hamir!
Proščaj, mij liubuj!.. Nianiu, ja idu!
Ne zrad' mene, Montekki mij kochanyj.
Chvylynu počekaj, ja povernuś.

(Vychodyt)

Romeo

O, nič sviata! Blahoslovenna nič!..
Taž nič teper... A ščo, jak vse ce son?
Takyj solodkyj son, ščo ja bojuś
Vin ne obernet'sia nikoly v dijsniś.

Znovu zjavliajetsia Džuljetta.

Džuljetta

Try slova šče, Romeo, j na dobranič!
Jakščo liubov tvoja do mene ščyra
I chočeš ty zi mnoju vziaty šliub,
To vzavtra spovisty mene pro ce,
I ja pryšliu po vidpovid' kohoś,
De i koly ty chočeš povinčatyś;
Tobi do nih skladu ja svoju doliu
Z volodarem pidu choč na kraj svitu!

Mamka

(za scenoju)

O syńjoryno!

Džuljetta

Ja jdu! Jak ty ne budeš z čystym sercem,
Todi blahaju...

Mamka

(za scenoju)

Syńjoryno!

Džuljetta

Zaraz!

...Oblyš mene i bilše ne prychoď,
Zostav mene na samoti z žurboju,
To vzavtra ja pryšliu.

Romeo

Duši spasinniam...

Džuljetta

Sto tysiač raz tobi pryvit!

(Vychodyť)

Romeo

V sto tysiač raz bez tebe chmuryj svit!
Tak, jak školiar vid knyžky utikaje,
Tak revno i liubov liubov šukaje;
Jak hydko jim na školu znov dyvytyś,
Tak tiažko jij z liubovju rozlučytyś!

(Stupaje do vychodu)

U vikni znovu zjavliajetsia Džuljetta.

Džuljetta

Romeo, stij!.. O, stij! Jakby meni
Sokolnyčoho holos, ščob nazad
Zmohla ja sokola moho vernuty!
Nevoli holos nadto slabosylyj,
A to b ja potriasla pečeru Echo,
J povitria b holos bilš, niž ja, zachryp.
Povtorijučy ce imja nevpynno:
«Romeo, de ty? De ž ty, mij Romeo?!»
Romeo To klyče znov mene moja duša!
Bryniať, jak sriblo, holosy kochanciv
I solodko skrašajuť tyšu noči,
Mov nižna muzyka myluje vucho!

Džuljetta

Romeo!

Romeo

Liuba!

Džuljetta

Mylyj, zavtra vranci
Koly pryslať do tebe poslancia?

Romeo

Najkrašče o devjatij.

Džuljetta

Ne spizniuš.
Mov dvadciať lit čekať tiji hodyny!
Zabula ja, čoho tebe vernula...

Romeo

Dozvoľ zostatyś, doky ty zhadaješ.

Džuljetta

Ne budu zhaduvať, ščob ty zostavsia,
Ta ne zabudu, jak z toboju liubo!

Romeo

Zostanuś ja, ščob ty za vse zabula,
Zabudu j sam, ščo je deś inšyj dim.

Džuljetta

Svitaje... Chtila b ja, ščob ty pišov,
Ale ne dali, aniž ptach otoj,
Jakyj litaje na šovkovij nytci.
Pustunka divčynka joho vidpustyť,
Jak bidolašneho v kajdanach vjaznia,
J vidrazu znov nazad za nytku tiahne.
Revnujučy do voli tu ptašynu.

Romeo

Chotiv by ptachom buty ja tvojim!

Džuljetta

I ja, mij liubyj, tež cioho chotila b,
Ta laskamy zamučyla b tebe...
Proščaj, proščaj! Tiažkyj čas rezetavannia...
O, stilky v nim solodkoho straždannia,
Ščo vse proščalasia b, choč i svitaje!

(Vychodyť)

Romeo

Tebe chaj son i spokij povyvaje!
Jak chtiv by ja tym snom spokijnym buty,
Ščob tut v solodkych mrijach vse zabuty!
Teper do keliji otcia sviatoho
Počuť poradu choču ja vid nioho.

(Vychodyť)

SCENA 2

Kelija brata Lorencu.

Vchodyť brat Lorencu z košykom.

Brat Lorencu

Vsmichajetsia svitanok sirookyj
Merežyť barvamy chmarky vysoki;
Pliamysta temriava nična, mov pjana,

Tika z-pid ohnianych kolis Tytana.
Šče doky pohliad sonečka palkyj
Ne rozirvav ukraj tuman ničnyj,
Rosy ne vypyv, dnia ne striv pryvitom,
Ja košyk svij napovniu riznym cvitom,
Roslynamy ciliuščymy j travoju
Otrujnoju i zhubnoju, strašnoju...
Zemlia — pryrody maty i mohyla:
V sobi choronyť vse, ščo porodyla.
I my čyslennych bačymo ditej,
Ščo ssuť žyttia i mić z jiji hrudej.
Choč v materi odnoji j rizni dity,
Ta kožne z nych potribne vse ž na sviti.
Jaki ž to syly blahodatni j cinni
U travach je, u kvitach i v kaminni!
J merzenne vse, ščo iz zemli vstaje,
Choč ščoś korysne vse ž zemli daje.
Prote j v najkraščomu nema takoho,
Čoho b ne pryrivniav ty do lychoho:
Korysne vse — do dila abo v strok,
Bo z blaha, može tež postať porok.

Vchodyť Romeo.

Oš kvitočka mala; v stebli cim samim
Trutyzna vbyvča zmišana z baľzamom,
Poniuchav lyš — i syly poven vščertť,
A na jazyk uziav — raptova smertť.
Otak dobro i zlo pomiž soboju
I v liudiach, jak v travi, stajuť do boju;
Jakščo ž dobro ne podolaje zla,
Kineć i dlia liudyny, j dlia stebľa.

Romeo

Dobrydeń, otče!

Brat Lorenzo

Bud' blahosloven!
Chto tam vita mene raneńko tak?
O synu mij, to je nedobryj znak:
Pokynuť lože o takij pori.
V turbotach spať ne hodni my, stari,
De klopit storožem, nemaje snu tam.
Lyš molodym i horem neditknutym
Solodkyj son schyľiajetsia do loža.
Jaki ž turboty spokij tvij tryvožať,
Ščo, rano vstavšy, vyjšov iz kimnaty?
Čy, može, ty i ne vkladavsia spaty?

Romeo

O, najsolodši ce buly hodyny...

Brat Lorenzo

Prosty jomu, vsederžciu naš jedynyj!
Ty v Rozaliny buv? Tam spočyn tvij?

Romeo

U Rozaliny— ja? Ni, otče mij!
Ja j ce imja, j pečaľ joho zabuv.

Brat Lorenzo

Chvaliu, mij synu! De ž vnoči ty buv?

Romeo

Vse rozkažu raniš, niž zapytaješ,
Ničoho ž bo ne vidaješ, ne znaješ.
Benketuvav ja z vorohom udvoch
Stialyś my vraz, i rany v nas oboch.
Teper, pislia smertel'noji tryvohy,
Sviatej prosym v tebe dopomohy.
V mojij duši ja zloby ne nošu,
Za sebe i za voroha prošu.

Brat Lorenzo

Jasniš kažy! De zahadkova mova,
Odvit tam i porada zahadkova.

Romeo

To sluchaj že: ja prysiahnuv Džuljetti,
Liubliu dočku syńjora Kapuletti.
Vona u mene serce uziala
J meni svoje naviky oddala.
My vyrišyly, otče, ščo robyty,
Ta musyś ty sojuz naš osviatejty,
Navik zjednaty šliubom. De i jak
My strilysia i pokochalyś tak
Pro vse tobi dorohoju skažu.
Ta tilky pro odne tebe prošu,
Blahaju, otče, povinčaj nas nyini!

Brat Lorenzo

Sviatej Francisku! Ščo za dyvni zminy!
A Rozalina ž? Pravda, ščo v očach
U junakiv liubov, a ne v serciach.
Jiji tak skoro zradyv ty j zabuv?
Ja b ne poviryv, jakby sam ne čuv.
O matir boža! Sliz hirkyj potik
Zbihav za neji z cych poblidlych ščik!
Liubov rozsolum prypravliav takym,
Ščob ta liubov rozvijalaś, jak dym?
Šče tumanu tvojich zitchań hlybokych
Ne vysuśylo sonce jasnooke!
Išče lunaje tut tvoje stohnannia,
Ja čuju šče tvoji palki blahannia!

Oš pliamu v tebe vid mynulych zlyv,
Šče j slidu na ščoci potik ne zmyv!
Adže ž to buv ty sam, taž:vsia pryčyna
Nudhy tvojeji — tilky Rozalina!
Jak ty zminyvs!.. Tož sluchaj, maj terpinnia:
Dlia žinky hrich malyj jiji padinnia,
Jakščo tak malo syly i v mužčyny.

Romeo

Ty ž lajav za liubov do Roaliny?

Brat Lorenzo

Ne za liubov, — za durošči, dytyno.

Romeo

I radyv zakopať liubov...

Brat Lorenzo

Mij synu!
Ja ž ne dlia toho radyv tak, mij mylyj,
Ščob vykopav ty inšu iz mohyly.

Romeo

Ne dokoriaj! Vid ceji, ščo kochaju,
Ja za liubov — liubov i lasku maju.
Ne te, ščo ta...

Brat Lorenzo

Bo ta vže vidhadala,
Ščo tiamyš ty v kochanni nadto malo
I vyzubryv joho lyš po verchach,
Ne vmijučy čytaty j po skladach.
Nu, junyj vitrohone, u dorohu!
Podam tobi dlia toho dopomohu,
I čerez šliub vaš zloba ta rodynna
U družbu obernutysia povynna.

Romeo

Chodim merščij! Meni uže ne ždeťsia...

Brat Lorenzo

Ne hariačkuj! Chto kvapyťsia — spitkneťsia!

Vychodiat.

SCENA 3

Vulycia.

Vchodiat Benvoliö j Merkuciö.

Merkuciö

I de toho Romeo didko nosyť?
Vin ne pryhodyv unoči dodomu?

Benvoliö

Ni, ne prychodyv; ja pytav sluhu.

Merkuciö

Ce vse čerez žorstoku Rozalinu;
Joho ote hydke, blide divčyško
Tak mučyť, ščo, mabuť, vin šče zdurije.

Benvoliö

Tibaľť, staroho Kapuletti nebiž,
Jomu jakuś zapysku nadislav.

Merkuciö

Klianus žyttiam, to vyklyk!

Benvoliö

Romeo vidpovist jomu.

Merkuciö

Kožen, chto vmije pysaty, može vidpovisty na lysta.

Benvoliö

Ni, ja kažu, ščo vin vidpovist tomu, chto pysav cioho lysta, pokazavšy, ščo koly vyklykajuť, to na vyklyk vyklykom vidpovidajuť.

Merkuciö

Och, bidolacha Romeo! Vin i tak uže mertvyj! Joho protknuly čorni oči toho bilolycioho divčyška; jomu prostreleno vucho liubovnoju piseňkoju; jomu roztiato serce nadvoje striloju paskudnoho slipoho chlopčyška. To de vže jomu miriatysia sylamy z Tibaľtom?

Benvoliö

A ščo take cej Tibaľť?

Merkuciö

Vin vpravnišy, aniž kotiačyj kniaž Tibert, možeš meni poviryty. Spravžnij majster riznych ceremonij! Fechtuje, jak po notach, — tak samo, jak ty piseňky spivaješ: doderžuje taktu, času j dystanciji; vin ne daje suprotyvnykovi j zitchnuty: raz, dva, a try vže v tebe u hrudiach. Vin spravžnij nyščyťel šovkovych gudzykiv. Dueliant! Dueliant! Dvorianyn vid holovy do pjat, znaveć peršych i druhych pryvodiv do dueli. Ach, joho bezsmertni passado! A joho punto reverso! Joho hay!..

Benvoliö

A ščo vono take?

Merkuciö

Čuma b jich podavyla, vsich otych blazniv, cych šepeliavych, manirnych, chymernych fantazeriv, cych nastrojščykykiv movy na novyj lad! «Prysiahajuś Isusom, dobryj klynok! Velmy vysokyj mužčyna! Velmy čarivna šliucha!» Nu, čy ne prykro ž ce, syńjore mij šanovnyj, ščo nas tak obsily ci inozemni muchy, ci hendliari modamy, ci pardonnez-moi, jaki tak poliubliajuť novi manery, ščo jim uže nezručno sydity na starij lavi? O, bodaj jich z jichnimy bon, bon!

Vchodyť Romeo.

Benvoliö

Oś i Romeo, oś i Romeo!

Merkuciö

Mov toj vjalenyj oseledec bez ikry. O mjaso, mjaso, ty ž ostatočno obernuloš na rybu! Teper u nioho v holovi ti melodiji, jakymy rozplyvavsia Petrarka. Ta tilky proty joho liubky Laura — kuchonna divka, choč, pravdu kažučy, jiji kochaneč krašče jiji ospivuvav; Didona, na joho dumku, — šliondra, Kleopatra — cyhanka; Jelena ta Hero — povijnyci i projdy; Tizba, choč i slavylasia sirymy očyma čy šče tam čymoš, a prote daleko jij do joho liubky! Syńjore Romeo, bonjour! Oš vam francužke pryvitannia na česť vašych francužkych štaniv. Nu j štuku ty vstruhnuv nam učora.

Romeo

Dobroho ranku! Jaku ž ce štuku?

Merkuciö

Vtik od nas! Ne rozumiješ jaku?

Romeo

Probač, dobryj Mierkuciö, ja mav duže pyľnu spravu, a v takych vypadkach možna suproty vvičlyvosti pohrišyty.

Merkuciö

Ce odnakovo, ščo v takych vypadkach liudyni dovodyťsia zhynaty kolina.

Romeo

Tobto buty čemnym i vkloniatysia?

Merkuciö

Ty duže čemno ce zrozumiv.

Romeo

Ce najčemniše pojasnennia.

Merkuciö

Adže ž ja — cvit čemnosti.

Romeo

Cvit — u rozuminni «kvitka»?

Merkuciö

Same tak.

Romeo

U mene j na čerevykach kvity: jak ne rozy, to choč rozetky.

Merkuciö

Vlučno, vlučno! Žartuj tak i dali, doky ne zčovhaješ čerevykiv. Koly vidpade odna pidošva, to v druhij zalyšyťsia dotep, choč i staryj, drantyyvj.

Romeo

O bosyj dotepe, vyčerpanyj, uže na odnij pidošvi!

Merkuciö

Stań miž namy, dobryj Benvoliö: moja dotepnišť znemahaje.

Romeo

Batohom jiji ta ostrohamy, batohom jiji ta ostrohamy, abo ja huknu, ščo ja tebe obskakav!

Merkuciö

Nu, jakščo tvoji dotepy poženuťsia, jak na poliuvanni za dykymy hušmy, ja zahynuv, bo v kažnomu z tvojich pjaty čuttiv biľše dykosti, niź u mene v usich razom uziatych. Čy ne vvažaješ ty j mene za dykoho husaka?

Romeo

Ta ty ž nikdy ničym inšym i ne buv.

Merkuciö

Ja skubnu tebe za vucho za cej žart.

Romeo

Ni, dobryj husače, ne ščypajsia.

Merkuciö

Tvij dotep hirko-solodkyj, ce nadto hostryj sous.

Romeo

A chiba ž hostryj sous ne choroša pryprava do sytoho husaka?

Merkuciö

O, tvoja dotepniť rozťahajeťsia, mov lajkova škira, — i vzdovž, i všyr; z odnoho diujma možna rozťahaty jiji do liktia.

Romeo

Ja rozťahnu jiji vidpovidno do slova «husak», to j vyjde z tebe i vzdovž i všyr — hodovanyj husak.

Merkuciö

Nu ot! Čy ž ne krašče tak žartuvaty, niź raz u raz stohnaty vid kochannia? Teper z toboju možna rozmovliaty, ty znov Romeo: takyj, jakyj je, jakym tebe zrobyly pryroda j vychovannia. A ota slyniava liubov skydajeťsia na nikčemnoho skomorocha, ščo, vysolopyvšy jazyka, bihaje tudy j siudy i šukaje, v jaku b dirku vstromyty svoje briazkaľce.

Benvoliö

Nu, hodi!

Merkuciö

Ty zupyniaješ mene; svojim «hodi» hladyš moje krasnomovstvo proty šersti.

Benvoliö

Tak, inakše vono v tebe nadto rozrosteťsia.

Merkuciö

Ty pomyliaješsia. Ja chotiv skorotyty moju rozpovid', bo pirnuv u najhlybšu jiji hlybiň i same zbyravsia zakinčyty.

Romeo

Hliaňte, nu j ubrannia!

Vchodyť mamka i jiji sluha Pjetro.

Merkuciö

Vitrylo, vitrylo!

Benvoliö

Dvoje, dvoje: spidnycia j štany.

Mamka

Pjetro!

Pjetro

Čoho zvolýte?

Mamka

Moje vijalo, Pjetro!

Merkuciö

Dobryj Pjetro, zroby lasku, prykryj jij oblyčcia: jiji vijalo nabahato krašče za nioho.

Mamka

Dobroho ranku, syńjory.

Merkuciö

Pošly vam bože dobryj večir, prekrasna syńjoro!

Mamka

Ta chiba ž zaraz večir?

Merkuciö

Avžež, večorije, zapevniaju vas; bezsoromna strilka soniačného hodynnyka pokazuje vže na poludeń.

Mamka

Jdiť heť! Ščo vy za liudyna!

Romeo

Liudyna, syńjoro, ščo jiji boh stvoryv sobi samomu na škodu.

Mamka

Ij-bohu, dobre skazano: sobi samomu na škodu. Syńjory, čy ne skaže chto z vas, de znajty molodoho Romeo?

Romeo

Ja možu vam skazaty, ale molodyj Romeo bude starišyj todi, koly vy joho znajdete, niž teper, koly vy joho šukajete. Ja najmolodšyj z usich, ščo tak zovuťsia, choč, može, j ne najhiršyj.

Mamka

Vy choroše hovoryte.

Merkuciö

Chiba ž hirše može buty chorošym? Nide pravdy dity, do ladu skazano! Rozumno!

Mamka

Jakščo ce vy, syńjore, to meni treba pobalakaty z vamy sam na sam.

Benvoliö

Vona choče zaprosyty joho kudyš na večeriu.

Merkuciö

Zvidnycia, zvidnycia, zvidnycia! Atu jiji!

Romeo

Koho ce ty ćkuješ?

Merkuciö

Ne zajcia, syñjore; a jakščo j zajcia, to chiba ščo z pisnoho pyroha, jakyj ustyh začerstvity j zaplisniavity raniše, niž joho zjily.

(Prochodiačy povz nych, spivaje)

Syvyj zajeć staryj,
Syvyj zajeć staryj,
Vin dlia postu b chiba pryhodyvsia.
Tilky chto b joho jiv,
Koly vin posyviv,
Perše niž na rožni opynyvsia.

Romeo, skoro dodomu? My jdemo na obid do vašoho baťka.

Romeo

Ja — slidom za vamy.

Merkuciö

Proščavajte, starezna syñjoro! Proščavajte!

(Naspivujučy)

Syñjoro, syñjoro, syñjoro!..

Merkuciö j Benvoliö vychodiat.

Mamka

Proščavajte vže, proščavajte! Skažiť, budťe laskavi, syñjore, chto cej zuchvalyj kramarčuk, cej šybenyk, u jakoho v holovi sydyť tilky paskudstvo?

Romeo

Ce syñjor, pani, jakyj liubyť sam sebe sluchaty; vin može nahovoryty za odnu chvylynu stilky, ščo ne vysluchaty j za cilyj misiać.

Mamka

Jakščo vin hovorytyme ščoś na mene, ja jomu pokažu! Ja joho provču! Ja z nym uporajuś, choć by vin buv dužcyj, niž je. Ta j ne tilky z nym, ja j z dvadciatma takymy ževžykamy vporajusia... A jakščo sama ne podužaju, to znajdu sobi oboronciv. Ach ty ž, šoludyvyj paskudnyku! Ja jomu ne huliasča divka! Ja jomu ne pryjatelka po čarci! — A ty

(zvertajetsia do svoho sluhy P'etro)

stojiš, rozziavyvšy rota, i dozvoliaješ kožnomu projdi potišatysia nadi mnoju!

Pjetro

Ja šče ne bačyv, ščob chtoś potišavsia nad vamy, ja vmyť vychopyv by zbroju, budťe pevni! Ja vydobuvaju zbroju tak provorno, jak i bud'chto, koly de trapliajetsia nahoda dlia chorošoji bijky ta koly zakon na mojemu boci.

Mamka

Bohom prysiahajuś, ja j dosi nijak otiamytyś ne možu... Vse v meni až trusyťsia! Ić, šoludyvyj pes! Prošu vas, syñjore, odne slovo. Jak ja vam skazala, moja moloda syñjoryna zvelila meni rozšukaty vas; a ščo same maju perepovisty vam, ja poky ščo pomovču. Ale perš za vse dozvolťe meni zavvažyty, ščo koly vy zbyrajeteś, jak to kažuť, vodyty jiji za nosa, to ce bude vkraj bezčasna štuka, jak to kažuť, bo moja syñjoryna šče duže molodeńka. Otož ja j kažu: jakščo vam spade raptom na dumku pohratysia z neju, jak to kažuť, oduryty jiji, to ce bude duže

hydkyj včynok proty takoji šliachetnoji syńjoryny.

Romeo

Nianiu, vitaj vid mene tvoju syńjorynu j hospodynju. Zapevnijaju tebe...

Mamka

Och, i dobra ž duša! Tak jij i skažu. Hospody, hospody! Jak že vona zradije!

Romeo

Ta ščo ž ty jij skažeš, nianiu? Ty ž ne dosluchala mene.

Mamka

Ja skažu jij, syńjore, ščo vy zapevnijajete, — a ce, na moje rozuminnia, — blahorodne osvidčennia.

Romeo

Skažy jij, ščob vona za vsiaku cinu
Pryjšla na spovid' nuni šče nadvečir;
I tam, u keliji otcia Lorencu,
Vidbudetsia i spovid', i vinčannia.
Ne splutaješ? Oš maješ za trudy.

Mamka

Nizaščo!

Romeo

Ta bery, kažu, bery!

Mamka

Nadvečir! Ščo ž, harazd, napevne, pryjde.

Romeo

Ty ž, dobra nianiu, ždy bilia abatstva:
Tudy do tebe pryjde j mij sluha
I prynese drabynu motuzianu.
Po nij na ščohlu mojoho blaženstva
Ja pidnimusia pid pokrovom noči.
Prošu, ne zrad', to matymeš podiaku.
Proščaj! Vitaj vid mene syńjorynu!

Mamka

Spasy vas bože! Sluchajte, syńjore...

Romeo

Ščo skažeš, myla nianiu?

Mamka

Vaš sluha,
Čy vin nadijnyj? Naščo tretij nam?
Tam, kažuť liudy, tajiny nema,
De vašu tajinu vže dvoje znaje.

Romeo

Nadijnyj vin, jak stal'. Ty ne turbujsia.

Mamka

Duže dobre, syńjore. Moja syńjoryna — najčarivniše divčatko... Bože, bože!

Koly vona bula šče oš takuju maleseńkoju krychitkoju... O!.. Tut u misti je odyn šliachetnyj syńjor, Paris na imja, to vin buv by radyj jiji pidchopyty. A vona ž, moja holubońka, i dyvytysia na nioho ne choče; jij pryjemniše na žabu, na spravžniu žabu dyvytyś, niź na nioho!.. Ja časom serdžu jiji — kažu, ščo Paris chorošyj ženych; čym jij, jak to kažuť, ne do pary? Ta prysiahajusia vam, vona jak počuje, tak i zblidne, až popolotnije vsia, nemov krejdoju viźmeťsia. A skažiť: rozmaryn i Romeo počynajuťsia z tijeji samoji litery?

Romeo

Tak, nianiu. A ščo? Obydva slova počynajuťsia z litery «R».

Mamka

Och, žartun! Ta ce ž sobače imja! R-r-r-r... ce tilky dlia sobak! Ni, ja znaju, ščo vony z riznych liter počynajuťsia. A vona taki niźni virši skladaje pro vas i pro rozmaryn, ščo u vas serce z radoščiv zatanciuvalo b, jakby vy počuly.

Romeo

Vitaj vid mene syńjorynu.

(Vychodyť)

Mamka

O, tysiaču raziv. Hej, Pjetro!

Pjetro

Ščo nakažete?

Mamka

Pjetro, viźmy moje vijalo ta hajda vpered chuteńko.

Vychodiat.

SCENA 4

Sad Kapuletti.

Vchodyť Džuljeta.

Džuljeta

Ja nianiu vidislala o devjatij,
Vona meni vernutyś obiciala
Za pivhodyny. Ščo, koly johu
Vona znajty u misti ne zmohla?
Ta ni, ne te! O, ta vona ž kulhava!
Tak, tak... Lyše dumky povynni buť
Poslamy u kochannia. V desiať raz
Letiať vony skoriše, niź letyť
Prominnia soniačne, koly zhaniaje
Vono z horbiv pochmyrych tiń ničnu.
Nedarma ž prudkokryli holuby
Vezuť liubov, ta j liubyj Kupidon
Švydki, jak bujnyj viter, maje kryla...
A sonce vže stojit nad holovoju!
Z devjatoji do pivdnia — try hodyny.
Jaki ž vony i dovh, i nudni!..

A niani vse nema... Jakby ž to krov
Hariaču mala i kochala palko,
Vona b litala, načé mjač: jiji
Do nioho kydaly b moji slova,
Joho ž slova — do mene.
Stara liudyna — niby spravžnij mreč:
Blida, tiažka j nezrušna, jak svyneć.
O bože, jde!

Vchodiat mamka i Pjetro.

O nianiu doroha!
Nu ščo, zustrila? Vidišly sluhu.

Mamka

Čekaj nas kolo bramy, Pjetro.

Pjetro vychodyť.

Džuljetta

Nu, doroha moja... Sumna ty, bože!..
Choč by j byly tvoji zvistky sumni,
Ty veselo jich peredaj; koly ž
Ty z dobrymy pryjšla siudy zvistkamy,
To muzyky solodkoji ne psuj,
Ne hraj jiji meni z oblyččiam kyslym.

Mamka

Stomylaš ja... daj trochy vidpočynu...
Och, kistočky boliať! Nu j prohulialaš!

Džuljetta

Ja viddala b tobi moji kistky,
Aby skoriš ty novynu skazala.
Nu, hovory ž! Nu, nianečko, kažy!

Mamka

Isuse! Ščo za pospich? Postryvaj!
Čy ty ne možeš trošky poterpity?
Ty ž bačyš, ščo zvesty ne možu duch...

Džuljetta

Ne možeš duch zvesty? Prote ž ty zvodyš,
Ščob povisty, ščo duch zvesty ne možeš.
Adže slova oci bahato dovši,
Niž zvistka ta, z jakoju zvolikaješ.
To dobra zvistka čy lycha? Skažy!
Lyše na ce daj vidpovid' chutčij,
Podrobyć ja terpliače počekaju.
Nu, zaspokoj mene! Lycha čy dobra?

Mamka

Ech, ta j vybrala ž ty sobi ni te ni se!.. Ne znaješ, jak treba vybraty čolovikiv.
Romeo... Oto ne bačyly! Pravda, choč z oblyččia vin i kraščyj za inšych čolovikiv, a
prote nohy takoji, jak u nioho, ni v koho z čolovikiv ne znajdeš!.. A ščodo ruky,

chody i stanu, to choč pro nych bahato j ne skažeš, a prote vony vyšči za vsiaki porivniannia. Ne skažu, ščob vin buv cvit čemnosti, ale ručusia tobi, vin lahidnyj, jak jahniatko. Nu, jdy ž svojim šliachom, divčatko, ta šanuj boha! A ščo, v nas uže poobidaly?

Džuljetta

Ni, ni! Taž vse ce znala ja j raniš...
A šliub naš jak? Ščo vin skazav pro nioho?

Mamka

Jak holova bolyť! Oj holova!
Triščyť, nenače choče rozlamatyś,
Na dvadciať rozryvajeťsia šmatkiv.
A tut šče j spyna... Och, i bidna spyna...
Krasneńko diakuju, ty ž bezserdečna,
Mene zahнала trochy ne do smerti!

Džuljetta

Probač, odnak ja ščyro vbolivaju,
Ščo ty nezdužaješ. Ach, nianiu liuba...
O liuba, liuba nianečko, skoriše
Skažy ž meni, ščo peredav kochanyj?

Mamka

To sluchajte ž: kochanyj vaš skazav,
Jak česnyj čolovik, šliachetnyj, dobryj...
Ja prysiahaju vam... De vaša maty?

Džuljetta

De mama?... Jak to de? Zvyčajno, vdoma;
De ž buty jij?... Jak dyvno ty hovoryś:
«Skazav vin tak, jak česnyj čolovik,
De vaša maty?»

Mamka

Liuba syńjoryno!
Išče j kypyť! Nu, nu! Oce jakraz
Pryparka na moji kistky neduži!
Todi sama vlaštovuj vlasni spravy!

Džuljetta

Ta hodi vže! Nu, ščo ž skazav Romeo?

Mamka

Čy vidpuskajuť nyni vas na spovid'?

Džuljetta

O tak.

Mamka

To do otcia Lorenzo jdiť:
Tam v keliji čekatyme ženych,
Ščob nyni vže sobi za žinku vziaty.
Ač, krov odrazu zbihlaš do oblyččia.
Pašyť, mov žar, — ce vid mojich novyn!

Idiť do cerkvy. V mene inšyj šliach:
Drabynu prynesu, ščob mih vaš liubyj,
Stemnije leď, do ptašečky svojeji
Zalizty u hnizdečko. Vam to radišť,
Meni ž— važkyj tiahar. Ta pryjde čas
Vnoči tiahar navjučať i na vas!
Ja na obid idu. Vy ž pospišajte.

Džuljetta

Spišu do šťastia! Nianečko, proščajte!

Vychodiat.

SCENA 5

Kelija brata Lorencu.

Vchodiat brat Lorencu j Romeo.

Brat Lorencu

Chaj nebo šliub ocej blahoslovyť,
Ščob potim nas ne pokaralo horem!

Romeo

Amiń, amiń! Nechaj prychodyť hore,
Ne zmože perevažyty vono
Tijeji radosti, ščo za chvylynu
Perežyvu ja sercem bilia neji.
Zjednaj lyš nam sviatym obriadom ruky,
J chaj pryjde zhubnycia kochannia — smerť,
Aby ja vstyh nazvať jiji svojeju!

Brat Lorencu

Burchlyvi radošči strašni, mij synu,
Bo často v nych burchlyvyj i kineć.
Jich smerť u toržestvi, vony ž bo hynuť,
Jak poroch i vohoń, u pocilunku.
I najsolodšy med hydckym zdajeťsia,
Bo nadto vže solodkyj. Vin psuje
Nadmirnistiu svojeju apetyt.
Liuby, ta miru znaj, i ty najdovše
Liubytymeš. Chto nadto pospišaje
Spizniajeťsia, jak toj, ščo zvolikaje.

Vchodyť Džuljetta.

Oš i vona! Taka lehka noha
Po plytach cych šče zrodu ne stupala.
Kochanci projduťsia po pavutynco,
Jaka litaje litom u povitri,
I ne vpaduť. Tak, sujeta lehka!

Džuljetta

Dobryvečir, duchovnyj otče mij!

Brat Lorencu

Za nas oboch podiakuje Romeo.

Džuljetta

Ja i joho vitaju, bo inakše
Nema za ščo skladať meni podiak.

Romeo

Džuljetto liuba! Koly v tebe v hrudiach
Vid šťastia serce bjetsia tak, jak v mene,
I možeš krašče vyjavyty radisť,
Znajdy slova, jakych meni brakuje,
I vsolody povitria navkruhy
Laskavym podychom svojim, nechaj
Melodija čudova sliv tvojich
Zmaliuje te blaženstvo čarivne,
Jake my vidčuvajem v ciu chvylynu.

Džuljetta

Liubov bahata dilom — ne slovamy,
J pyšajetsia soboju bez prykras.
Toj, chto svoji skarby zličyty može,
Toj lyš žebrak. Ale moja liubov
Taka velyka j tak zrosla bezmežno,
Ščo ja zličyť ne možu j polovyny
Jiji skarbiv...

Brat Lorenzo

Chodim! Sviatyj obriad
Blahoslovyť vas. Ja ž bo vas teper
Na samoti nizaščo ne pokynu,
Až doky ne zilliu vas v ploť jedynu.

Vychodiat.

DIJA TRETIA

SCENA 1

Verona. Miškyj majdan.

Vchodiat Merkuciö, Benvoliö, paž ta sluhy.

Benvoliö

Chodim zvidsil, prošu tebe, Merkućjo!
Deñ dušnyj, i hulijauť Kapuletti.
Jak strinemoš — bez svarky ne mynetsia,
Bo v dni žarki kypyť šaleno krov.

Merkuciö

Ty meni nahaduješ odnoho z tych molodciv, jaki, vvijšovšy do taverny, liaskajuť svojeju špahoju pa stolu j hukajuť: «Daj bože, ščob ty meni ne bula potribna!» — a pislia druhoho kelycha štrykajuť neju v sluhu, koly v ciomu nemaje nijakoji potreby.

Benvoliö

Ta nevže ž ja podibnyj do takoho molodcia?

Merkuciö

Šče b pak! U hnivi ty odyň z najhariaćišych zadyrak v Italiji: jak začepyš tebe, ty počynaješ liutuvaty, a jak rozliutuješsia, čipliaješsia do vsich.

Benvoliö

A dali ščo?

Merkuciö

A dali te, ščo jakby tut bulo dvoje takych, jak ty, to skoro ne zalyšylosia b žodnoho, bo vony odyň odnoho vbyly b. Ty!.. Oho! Ta ty zdatnyj zčepytysia z čolovikom za te, ščo v nioho v borodi na odnu volosynku bilše čy menše, niž u tebe; ty laden zajty v svarku z čolovikom, jakyj luskuje horichy na tij pidstavi, ščo v tebe oči horichovoho kolioru. Nu, čyje ž oko, oprič tvoho, može pobačyty v ciomu pryvid do svarky? Taž u tebe v holovi povno svarok, jak u jajci žovtka j bilka, darma ščo čerez čyslenni kolotneči tvoja byta holova taka ž porožnia, jak i porožnie vylite jajce.

Polajavsia ž ty na vulyci z jakymoš čolovikom za te, ščo vin kašliav i tym zbudyv tvoho sobaku, jakyj drimav na sonci. Čy ne ty vylajav jakohoš kravcia za te, ščo toj odiahnuv svij novyj kaptan, ne dočekavšyš velykodnich sviat? Chiba ne ty zčepyvšia z jakymoš chlopcem za te, ščo toj zavjazav novi čerevyky staroju stiožkoju? I ty šče povčaješ mene ne zachodyty v svarku?

Benvoliö

Jakby ja tak liubyv svarytyš, jak ty, to kožen z radistiu kupyv by pravo na moju spadščynu, i čekaty na neji dovelosia b jomu ne bilše niž hodynu z čvertiu.

Merkuciö

Jak spadščynu tvoju? Čy ty ščo tiamyš?

Vchodiat Tibaľt ta inši.

Benvoliö

Klianusia mojeju holovoju, siudy jduť Kapuletti.

Merkuciö

Klianusť mojeju pjatoju, meni ce bajdužisiňko.

Tibalť

Idiť za mnoju! Z nymy choču ja
Pohovoryť! Dobrydeň vam, syňjory!
Odnomu z vas skazať ja maju slovo.

Merkuciö

Odnomu z nas — i tilky slovo? Dodajte do cioho slova šče ščo-nebud'; napryklad, chaj ce bude slovo j udar.

Tibalť

Ja hotovyj, syňjore, jakščo vy daste meni do cioho pryvid.

Merkuciö

A vy chiba ne možete znajty pryvid sami bez toho, ščob vam joho daly?

Tibalť

Merkuciö, ty spivaješ v odyn holos iz Romeo.

Merkuciö

Spivaju v odyn holos! Ščo take? Čy ne chočeš ty časom zrobyty z nas menestreliv? A jakščo my j spravdi menestreliv, to sterezysia, bo ty ničoho, krim dysonansiv, vid nas ne počuješ! Oš mij smyčok. Vy v mene zaraz zatanciujete, — vin vas prymusyť! Sto čortiv! Spivaju v odyn holos!

Benvoliö

My tut hovorymo na liudnij plošči.
Znajdim zatyšniše dlia sebe misce
J obrazy rozberim z cholodnym sercem
Čy rozijdimosia. Tut oči skriž!

Merkuciö

Na te v liudej i oči, ščob dyvytyś.
Mene nichto ne zrušyť z miscia, ni!

Tibalť

Syňjore, myr! Meni on toj poslužyť.

Vchodyť Romeo.

Merkuciö

A ščo vin, vaš sluha? I, može, nosyť
Livreju vašu! Ot koľy b na pole
Pišly vy j vin za vamy, — nu, todi
Hotovyj bude vin vam poslužyty.

Tibalť

Romeo, ja nenavydžu tebe,
Dlia tebe slova inšoho j vitannia
Ne možu ja znajty, okrim «nehidnyk»!

Romeo

Prote, Tibalťe, v mene je pryčyna

Liubyť tebe; vona tobi proščaje
Obrazlyvi slova. Ja ne nehidnyk.
Proščaj! Jak baču, ty mene ne znaješ.

Tibalť

Chlopčyško! Ne probačyty nijak
Obraz tiažkych, ščo ty meni zavdav!
Vernysia ž i stavaj merščij do boju!

Romeo

Nikoly ja tebe ne obražav
I bilš tebe liubliu, niž ty hadaješ.
Ale za viščo — zaraz ne skažu.
A čerez te, mij dobryj Kapuletti,
Čyje imja šanuju tak, jak vlasne,
Ne hariačkuj i z cioho vdovolnyš.

Merkuciö

O ty, pokoro, pidla i hanebna!
Allia stoccata zmyje vmyť jiji.
(Vydobuvaje špahu)
Tibalťe! Ščurolove! Hej, vychod'!

Tibalť

Čoho tobi vid mene treba?

Merkuciö

Šanovnyj kotiačyj vladariu, ja choču vidibraty lyše odne žyttia z vašych devjatiach. A zhodom, spodivajusia, vy dozvolyte meni vytripaty z vas i reštu visim. Čy zvolyte vytiahty vašu špahu za vucha z pichov? Ta švydše, a to moja raniše zasvyšče nad vašymy vuchamy.

Tibalť

(vydobuvajučy špahu)

Do vašych posluh!

Romeo

Merkuciö, schovaj rapiru v pichvy!

Merkuciö

Syńjore, prošu! De vaše passado?

(Bjuťsia)

Romeo

Benvoliö, vpered! Vyjmaj rapiru,
My vybjem razom zbroju v nych iz ruk!
O, sorom vam, syńjory! Schamenit'sia!
Tibalť! Merkućjo! Kniaź zaboronyv
Na vulyciach Verony kolotneču!
Tibalťe, stij! Merkuciö mij dobryj!
Tibalť i joho spilnyky vychodiat'.

Merkuciö

Ja ranenyj...

Čuma na vaši dva rody! Vmyraju.
A vin utik? I to žyvyj-zdorovyj?

Benvoliö

Tebe poraneno?

Merkuciö

Durnycia! Lyš
Podriapynka, ta dosyť i toho.
De paž mij? Chlopče, klyč merščij chirurga.
Paž vychodyť.

Romeo

Kripysia, družo, rana nehlyboka.

Merkuciö

Avžež, vona ne taka hlyboka, jak kolodiaž, i ne taka šyroka, jak cerkovna brama, prote j takoji dosyť: vona zrobyť svoje dilo. Prychoď do mene vzavtra, i ty pobačyš, ščo ja vže budu spokijnoju liudynoju. Dalebi, ja nadto pereperčenyj dlia cioho svitu... Čuma na vaši, obydvj rodyny! A, sto čortiv! Ščob jakyjś pes, paciuk, myša, kyčka vdriapnula liudynu na smerť! Chvaľko, nehidnyk, ščo včyvšia bytysia za aryfmetyčnoju knyžkoju! I jakoho čorta vstrialo vy miž nas? Vin mene ranyv z-pid vašoji ruky.

Romeo

Chotiv ja povernuty vse na dobre.

Merkuciö

V jakyjś budynok vidvedy mene,
Benvoliö, bo ja vže zomlivaju...
Čuma, čuma na vaši dvi rodyny!
Zrobyly z mene charč dlia robakiv!
Zahynuv ja!.. Čuma na vas, čuma!

Merkuciö j Benvoliö vychodiat.

Romeo

Najblyžčyj rodyč kniazia j druh mij ščyryj
Pryjniav za mene tut smertelnu ranu,
Bo česť moju zapliamuvav Tibaľt!
Otoj Tibaľt, z jakym tomu hodynu
Porodyčavsia ja! O najsolodša!..
Moja Džuljetto, ce krasa tvoja
Mene takym rozniženym zrobyla,
U česti stal v duši rozhartovala.

Vchodyť Benvoliö.

Benvoliö

Romeo! O Romeo! Vmer Merkućjo!
Joho bezstrašnyj duch nad chmary zlynuv,
Z prezyrstvom vidvernuvšyś vid zemli!

Romeo

O čornyj deň! Ce lyš počatok bid!

Za nym kinec zlovisnyj pryjde vslid...

Vchodyť Tibaľt.

Benvoliö

Siudy Tibaľt skaženyj pospišaje.

Romeo

Tibaľt žyvyj! Merkuciö — nemaje!..
Lety ž na nebo, lahidna pokirnišť!
Vedy mene, vohnennookyj hniv!
Vižmy nazad «nehidnyka», Tibaľte,
Jakoho ty v lyce meni špurnuv!
Merkuciö išče duša vytaje
Nevysoko nad holovamy v nas
Čekaje na tvoju, ščob vziať z soboju.
Čy ty, čy ja, — kotryjš iz nas povynen
Rušaty z neju v ciu ostanniu puť!

Tibaľt

Chlopčyško! Ty buv tut iz nym u pari,
To j dali bud' iz nym!

Romeo

Išče pobačym!

Bjuťsia. Tibaľt padaje.

Benvoliö

Tikaj merščij, Romeo!
Zbihajeťsia narod! Tibaľta vbyto!
Čoho ž ty jak ukopanyj stoiš?
Tikaj: tebe na smerť zasudyť kniaź,
Jakščo zachopliať! Utikaj skoriše!

Romeo

Ja tilky blazeń u rukach fortuny!..

Benvoliö

Čoho ž stoiš? Tikaj merščij, Romeo!

Romeo vychodyť.

Vchodiat horodiany i stražnyky.

1-j stražnyk

Kudy utik otoj, ščo vbyv Merkućjo?
Kudy Tibaľt, joho ubyvca, vtik?

Benvoliö

Oš tut Tibaľt.

1-j stražnyk

Syńjore, pidvedyś!
Imjam volodaria, idy za namy!

Vchodiat kniaź z počtom, Montekki, Kapuletti z družynamy ta inši.

Kniaž

Chto tut počav ociu merzennu čvaru?

Benvoliö

O kniaziu naš! Slova moji pečalni
Posluchaj pro obstavyny fatalni.
Tut toj ležyť, koho ubyv Romeo
Za te, ščo vin ubyv tvoho Merkućjo.

Staryj Kapuletti

Tibalť! Mij nebiž ridnyj! Brativ syn!..
O kniaziu naš! Prolyto krov joho!..
Jakščo ty spravedlyvyj, volodariu,
Za našu krov Montekki krov prolyj!
O nebiž, nebiž!..

Kniaž

Benvoliö, skažy, chto bij počav?

Benvoliö

Tibalť, ščo vid ruky Romeo vpav.
Romeo čemnyj buv, prosyv podumať,
Ščo pryvid v nych takyj pustyj dlia svarky,
Zahrožuvav i vašym hnivom tež.
Odnak ce vse, — choća i hovoryloś
Spokijno, vvičlyvo j sumyrno velmy,
Ne spromohloś Tibalťa vhamuvaty,
Šalena vdača ne skorylaś; vin
Zostavś hluchyj do myrnych sliv Romeo
J svojeji zbroji hostru stal napravyv
Vidvažnomu Merkuciö u hrudy.
Toj zakypiv, schopyvsia tež za zbroju,
I rozpočavś miž nymy smertnyj bij.
Merkuciö rukoju odnijeju
Vid sebe smerť zavziato vidbyvav,
A druhoju vin slav jiji Tibalťu,
Jakyj majsterno tež oboroniavsia.
«Spyniťsia, druzi!» — zakryčav Romeo
I švydše slova smiloju rukoju
Vin vybyv zhubnu zbroju jim iz ruk.
Ta z-pid joho ruky ustyh Tibalť
Uže vrazyť Merkuciö smertelno.
Tibalť utik, a potim povernuvsia.
Vmyť pomstoju Romeo zapalav,
Bij spalachnuv naraz, mov blyskavycia!
Ja šče ne vstyh vchopytysia za zbroju,
Jak na zemli ležav uže Tibalť,
Poranenyj na smerť. A naš Romeo,
Joho ubyvšy, zvidsy vže tikav...
Nechaj umru, koly ja ščo zbrechav!

Syńjora Kapuletti

Montekki rodyč ce — vin sfašuvav,
Iz pryjazni nepravdu vin skazav!
V tij čornij spravi dvadciat duš bulo,
Odnoho vbyto, jak do zvad dijšlo.
Vladariu, vbyvciu musyš zasudyty!
Tibalť skonav — Romeo tež ne žyty!

Kniaź

Tibalťa vbyto — taž ubyv vin sam!
Za smerť Merkućjo chto zaplatyť nam?

Montekki

Ni, ne Romeo musyť vam platyty!
Vin te zrobyv, ščo mav zakon včynyty.
Ubyvstvo druha vymaha vidplaty,
Tibalťa musyv smertiu vin skaraty.

Kniaź

Za včynok cej svavilnyj i zločynnyj
Vmyť vyslanyj vin bude na čužynu.
Vid vašych čvar, zapeklych i prokliatych,
Dovodyťsia j meni teper straždaty.
Tut prolylasia ridna krov moja,
J suvoro vynnych pokaraju ja.
Narazytesia na tiažku vidplatu
J moju oplačete vy krevnu vtratu.
Ne sluchatymu žodnych ja prochań,
Ohluchnu ja do vašych vsich blahań!
Oblyšte jich, zatiamte zaboronu:
Romeo musyť kynuty Veronu!
A to jomu tut zhajana hodyna
Ostannia bude — vynuvatyj zhyne.
Zvilnyť majdan! I trup merščij prybrať!
Ne budu rišennia svoho miniať:
Proščaty vbyvciam — ce ž use odno,
Ščo z nymy buť u vbyvstvi zaodno!

Vychodiat.

SCENA 2

Kimnata v domi Kapuletti.

Vchodyť Džuljetta.

Džuljetta

Skoriš, vohnekopyti koni, mčič
Do Feba volodiń! Jakby-to vam
Za viznyka buv Faeton, vin vas
Davno b uže pohnav prutom na zachid,
Upala b nič tumanna vraz na zemliu.
Zastupnycia kochannia, temna nič...

Rozkyń nad namy, noče, svij serpanok
I vid cikavych zachovaj očej,
Ščob mih mene Romeo pryhornuty,
Pidkravšysia nečutno i nezrymo.
Adže ž kochanciam jich obriad tajemnyj
Osvytyť jich krasa. Liubov slipa,
I čerez te jij nič najbilš pasuje...
Pryjdy ž, o nič, matrono v čornych šatach,
Taka považna j dobra, ta navčy,
Jak vyhraty meni, prohravšy, hru,
Jaku veduť dva neporočni sercia...
Ciu dyku krov, jaka bušuje v skroniach,
Prykryj meni svojim pokrovom čornym.
Až doky cia liubov soromjazlyva
Ne peretvoryťsia v meni na smilu
I ne zbahne, ščo v ščyromu kochanni
Liubovni včynky — skromnosti povynnišť.
Pryjdy, o noče! O, pryjdy, Romeo,
Mij deń vnoči, prylyń že razom z neju
I zaiskryś merščij na krylach noči
Biliš za snih na vorona kryli!
Pryjdy, o noče, i laskava, j liuba!
Nič čornobryva, daj meni Romeo!
Koly ž pomre vin, to vižmy joho
I rozdribny na ziročky maleńki,
Vin tak tobi osiaje nebesa,
Ščo zakochajetsia veś svit u nič
I perestane pokloniatyś sonciu.
Sobi kupyla ja čertoh kochannia,
Ta v nioho ne vvijšla! Ja prodalaś,
Ta mnoju šče ne volodijuť... Ach!..
Meni cej deń takyj nudnyj i dovhyj,
Jak nič malij dytyni pered sviatom,
Ščo žde j diždatysia ne može dnia,
Ščob odiahty hotovi vže obnovky.
Oś niania jde! Nese meni zvistky...

Vchodyť mamka z motuzianoju drabynoju.

Jak nebo, krasnomovnyj toj jazyk,
Jakyj meni hovoryť pro Romeo.
Nu, nianiu? Ščo novoho? Ščo ce v tebe?
Ty dlia Romeo dobula drabynu?..

Mamka

Tak, tak, drabynu...

(Kyduje jiji dodolu)

Džuljetta

Ščo stalosia?.. Čoho lamaješ ruky?..

Mamka

Žachlyvyj deň! Vin vmer, umer, umer!
Propaly my, propaly, syńjoryno!
O hore!.. Vin zahynuv, vmer, ubytyj!..

Džuljetta

Nevže ž i nebo može buty zazdrym?

Mamka

Ne nebo — ni, ale Romeo može...
Romeo, o Romeo! Chto b podumav?

Džuljetta

Ščo ty za didko, ščo mene tak mučyš?
Vid cych torturiv zarevly b u pekli!
Romeo sam sebe ubyv? Kažy!
Skažy lyš «tak», i ce korotke slovo
Mene skoriše otrujity zmože,
Niž smertonosnyj pohliad vasyliska.
Ja vže ne ja, jakščo ty skažeš «tak»,
Jakščo naraz zapliuščylyš ti oči
I ty meni vidpovisy lyš «tak»...
Ubytyj — vymov «tak», a ni — to «ni»,
Ty vyrišyš odnym korotkym zvukom:
Blaženstva spodivatysia čy muky!

Mamka

Na vlasni oči bačyla ja ranu
Riatuj hospod! — otut, na hrudiach mužnich...
Neščasnyj trup, neščasnyj trup kryvavyj!
Blidyj, mov popil, veš v krovi ležav...
Krov zapeklaš... Ja hlianula — j zomlila!

Džuljetta

O serce, rozirvyš! Vmyť rozirvyš,
Bankrut neščasnyj! Oči — do vjaznyci!
Zakryjtesia nazavždy dlia svobody!
Nikčemnyj prach, vernysia znovu v prach,
Spočynemo z Romeo u hrobach!

Mamka

Tibaľt, Tibaľt! O mij najkraščyj druh!
O vvičlyvyj Tibaľt! Šliachetnyj, česnyj!
I dožyla ž ja do tvoho skonannia!

Džuljetta

Jak? Buria cia liutuje z dvoch bokiv?
Romeo vbyto, i pomer Tibaľt?
Kuzen mij liubyj i kochanyj muž?!
Surmy ž, strašna surmo, zahybeľ svitu!
Chto žytyme, koly cych dvoch nema?..

Mamka

Tibaľt skonav, Romeo jty v vyhnannia;
Romeo vbyv joho j ide v vyhnannia.

Džuljetta

Tibaľta krov prolyv Romeo?! Bože!

Mamka

Tak, tak! Žachlyvyj deň! Prolyv, prolyv!

Džuljetta

O serce hada, schovane v kvitkach!
To žyv drakon v pečeri tij čudovij?
Pekelnyj vyplid z angelškim lycem!
Ne holub — voron! Vovk v ovečij škuri!
Ohydna suť z božestvennym čolom!
Ty zovsim ne takyj, jak vydavavsia!
Pekelnyj pravednyk, nehidnyk česnyj!
O, ščo ž tobi robyť, pryrodo, v pekli,
Koly ty pomistyla ducha zla
V raju žyvomu čarivnoji vrody?
Čy bačyv chto koly ohydnu knyhu
V takij čudovij, čepurnij opravi?
Jak oselytyś mih takyj obman
V rozkišnomu palaci?

Mamka

O, v mužčyn
Ni sovisti, ni pravdy, ani česti:
Nema ničoho v nych. Vsi virolomni!
Vsi brechuny, obludnyky j pidstupni,
De mij sluha? Daj trochy okovyty!
Vid cych turbot, vid horia, vid plaču
Postariju ja, mabuť, peredčasno...
Hańba tvomu Romeo!

Džuljetta

Puchyriamy
Nechaj jazyk tvij viźmeťsia za ce!
Ne dlia hańby rodyvsia vin na svit.
Taž na čoli joho hańba ohydna
Sama soromyťsia sydiť! Ce — tron,
De česť koronuvatysia povynna,
Volodarka jedyna na zemli.
Jaka ja pidla, ščo joho hańbyla!

Mamka

To ščo ž, chvalyť toho, chto vbyv kuzena?

Džuljetta

Ta čy ž meni zasudžuvat družynu?
O bidnyj muž mij! Chto ž tvoje imja,
Krim mene, pryholubyť, koly ja
Tvoja žona ne bilš jak try hodyny,

Vže tak joho pošmatuvaty vstyhla?
Za ščo kuzena vbyv ty, lychodiju?
Taž lychodij kuzen chotiv ubyty
Tebe, moju družynu... Heťte, sliozy!
Verniťsia znov nazad do džerela!
Povynni vy platyty daň žurbi,
Ta, pomylyvšyś, splečujete ščastiu.
Žyvyj mij muž, choča joho Tibaľt
Ubyty chtiv. Tibaľta vbyto, choč
Chotiv ubyť vin muža. Vse harazd!
Čoho ž ja plaču? Slovo ja počula...
Strašniše šče za nahlu smerť Tibaľta.
J vono mene ubylo... Ja chotila b
Zabuty ce zlovisne slovo... Ach!
Vono hnityť meni tak tiažko pamjať,
Jak dušu hrišnyka hnityť provyna:
«Tibaľt pomer, Romeo — jty v vyhnannia...
I ce «vyhnannia», slovo ce «vyhnannia»
Ubylo vraz Tibaľtiv desiať tysiač.
Tibaľta smerť — vže j tak dovoli horia.
Nechaj by vže na ciomu i kineć!
Koly ž bida sama chodyť ne liubyť
I tiahne nyzku inšych za soboju,
O, to čomu ž ja pislia sliv otych,
Ščo vmer Tibaľt, vidrazu ne počula,
Ščo vmer mij baťko, maty čy oboje?
Ce hore vyplakaty ja mohla b.
Ščo vmer Tibaľt, skazaty i dodaty:
«Romeo jty v vyhnannia», — slovom cym
Ubyto vsich vidrazu. Baťka j matir,
Tibaľta, i Romeo, i Džuljettu.
Vsi, vsi zahynuly vidrazu. Vsi!..
«Romeo jty v vyhnannia» — mež nemaje,
Ni miry, ni kincia v ocyh slovach...
V nych tilky smerť, bezkraja smerť i žach...
De baťko mij i maty, nianiu myla?

Mamka

Kolo ubytoho rydajuť tila.
Chodim do nych. Ja provedu tebe.

Džuljetta

Nechaj jomu sližmy omyjuť rany,
Ja ž tilky za vyhnancem plakať stanu!
Vižmy šnury... Odureni, jak ja...
O bidni ž vy!.. Vyhnannia — smerť moja!
Do loža vy moho buly tropoju,
A ja pomru, divujučy, vdovoju.
Vižmu šnury. Chodimo, nianiu, j ty!
Na šliubne lože choču ja liahty;

I ne kochanomu Romeo tam,
A smerti ja nezajmanisť viddam.

Mamka

Idy v opočyvalniu! Ja znajdu
Tvoho Romeo. Znajdu, vin v Lorencu.
Ty čuješ? Pryvedu johu. Čekaj!
Vnoči tut bude vin, tvij čolovik.

Džuljetta

Tak, tak! I persteń cej jomu viddaj.
Chaj pryjde vin, — my prostymoś navik!

Vychodiat.

SCENA 3

Kelija brata Lorencu.

Vchodyť brat Lorencu.

Brat Lorencu

Vychod' chutčij, Romeo neščaslyvyj!
U tebe zakochalasia pečal',
I odružyvšia ty z bidoju.

Vchodyť Romeo.

Romeo

Otče!
Ščo čuty tam? Jakyj že prysud kniazia?
Jake ž išče strašne, neznane hore
Zahrožuje meni znajomstvom?

Brat Lorencu

Synu!
Ty nadto vže z nehodamy združyvšia!
I kniazeve ja rišennia prynis.

Romeo

Viddav vin spravu do strašneho sudu?

Brat Lorencu

Ni, kniaź naš ne suvoryj: zasudyv
Tebe vin ne na smert', a na vyhnannia.

Romeo

Vyhnannia? Zhliańsia i skažy — na smert'.
Lyce vyhnannia hrizne i strašne,
Za smert' strašniše! Ne kažy — vyhnannia...

Brat Lorencu

Ty zvidsy vyhnanyj lyše, z Verony.
Vhamujsia. Maj terpinnia. Svit šyrokyj.

Romeo

Nema za muramy Verony svitu:

Čystylyšče tam, peklo i tortury.
Vyhnannia zvidsy-ce vyhnannia z svitu;
Ce — smerť, lyš nazvana falšyvym slovom;
Sokyru tak pozolotyvšy, ty
Meni stynaješ holovu j smiješsia,
Mylujučyś svojim udarom zhubnym.

Brat Lorenzo

O smertnyj hrich! Jaka nevdiacniť čorna!
Za včynok tvij zakon skarav by smertiu,
Ta kniaź naš dobryj, zhlianuvšyś na tebe,
Zakon naš vidchylyv i obernuv
Laskavo na vyhnannia slovo «smerť».
Odnak ce mylišť. Ty ž jiji ne bačyś!

Romeo

Tortury, a ne mylišť! Nebesa
Tut, de žyve Džuljeta. Kožna kyčka
I myša, navit pes — tvaryna kožna,
Dribna j nikčemna, žyty može tut,
U cim raju, dyvytysia na neji...
Ta tilky ne Romeo! Mucha, j ta
Utichy, šany j prava bilše maje:
Vona ž torkatyś zovsim vilno može
Ruky jiji — Džuljettynoho dyva.
Blaženstvo raju krasty v neji z ust,
Ščo čysti i cnotlyvi, jak vestalky,
I červonijuť z soromu, za hrich
Vvažajučy svij vlasnyj dotyk. O!
Romeo ž — ni, ne može! Vin — vyhnaneć!
Vse možna mucham, a meni — ničoho.
Jim — volia, a meni — lyše vyhnannia!
I ty skazav: vyhnannia — ce ne smerť?
Nevže ž ne mav noža ty, čy otruty,
Čy šče jakoho zhubnoho znariaddia,
Ščob znyščyty mene, okrim — «vyhnannia»?
«Vyhnannia»!.. Liubyj otče, slovo ce
Kryčať i vyjuť hrišnyky u pekli!
O, de ž u tebe serce, otče mij?
Ty ž mij otec duchovnyj, mij navčytel',
Spovidnyk, druh, poradnyk mij, i ty
Ubyv mene, skazavšy — «na vyhnannia»!

Brat Lorenzo

Bezumciu, daj meni skazať choč slovo...

Romeo

O, znaju! Znovu skažeš pro vyhnannia!

Brat Lorenzo

Ja proty nioho zbroju dam tobi:

Ce filosofiji ciliuščyj trunok.
V neščasti — to solodke moloko.
Vono tebe utišyť na vyhnanni.

Romeo

Ty znov — «vyhnannia»? Heť do vsich čortiv
Tu filosofiju? Jakščo vona
Nijak ne može sotvoryť Džuljetty.
Čy misto zrušyty, čy skasuvaty
Toj prysud kniazia, — ce ne dopomoha,
Jakščo vona bezsyla, to movčy!

Brat Lorenzo

O, baču ja, ne majuť vuch bezumci.

Romeo

A jak že j buty jim, koly očeť
Nemaje v mudreciv?

Brat Lorenzo

O synu mij,
Daj zvažymo stanovyšče tvoje.

Romeo

Jak možeš ty, mij otče, hovoryty
Pro te, čoho ty sercem ne vidčuv?
Koly b ty buv šče molodyj, jak ja,
J kochav Džuljettu, i hodynu tomu
Ty povinčavsia, potim vbyv Tibaľta,
Liubyv, jak ja, j potrapyv na vyhnannia,
Todi ty mih by hovoryť pro ce,
Volossia rvať, jak ja, j na zemliu padať,
Ščob zmiryaty majbutniu domovynu!..

Stukit u dveri.

Brat Lorenzo

Chtoś stukaje... Romeo, zachovajś!

Romeo

O ni! Nechaj moji hirki zitchannia
Mene tumanom vid liudej okryjuť.

Stukit.

Brat Lorenzo

Ty čuješ? Chto tam? Zachovajś, Romeo!
Tebe zachopliať!.. Počekajte! Vstaň že!

Stukit.

Bižy do molytovni! Čuju! Bože!
Jaka upertist! Ja idu! Idu!

Stukit.

Ot neterpliačka! Zvidky vy? Čoho vam?

Mamka

(za scenoju)

Vpustiť mene, ja vse vam rozkažu.
Vid syńjoryny ja, Džuljetty.

Brat Lorenzo

Prošu!

Vchodyť mamka.

Mamka

O otče, otče, rozkažiť meni,
De čolovik syńjory? De Romeo?

Brat Lorenzo

Oś, doli vin. Spjaniv vid vlasnych sliz.

Mamka

Och, i moja syńjora tak ležyť,
Točnisińko tak samo!

Brat Lorenzo

O neščasna
Sporidnenišť serdec! Sumna podibnišť!

Mamka

Oś same tak ležyť i syńjoryna.
Rydaje j plače, plače i rydaje.
Ta vstańte, vstańte ž! Vy ž taky mužčyna.
Zadlia Džuljetty, zadlia neji vstańte.
Nu, ta j čoho vpadaty tak u rozpač?

Romeo

(pidvodyťsia)

Och, nianiu!..

Mamka

Syńjore mij! Lyš smert' — vsiomu kineć!.

Romeo

Ty pro Džuljettu hovoryla? Jak jij?
Ja, mabuť, lychodijem jij zdajuś?
Dytynstvo ščastia našoho ubyv ja,
Zapliamuvavšy ridnoju jij krovju.
O, de moja družynońka tajemna?
Skažy, ščo dumaje vona teper
Pro vščent zrujnovane kochannia naše?

Mamka

Taž ni, vona ničoho ne hovoryť,
A tilky plače, plače; to na postiľ
Vraz upade, to pidvedeťsia znov.
Tibalťa klyče, skrykne vraz «Romeo!»
I znovu padaje...

Romeo

O, ce imja
Do kuli smertonosnoji podobno
Jiji ubylo tak, jak cia ruka
Prokliata vbyla krevnoho jiji!
Mij otče, o, skažy meni, skažy:
De same kryjetsia, v jakij častyni
V mojim hanebnim tili ce imja?
Skažy meni, ščob mih ja zrujnuvaty
Žytlo merzenne!

Romeo robyť sprobu zakoloty sebe, ale mamka vidvodyť ubik joho kyndžal.

Brat Lorenzo

Heť šalenu ruku!
Čy ž ty mužčyna? Tak, na oko niby
Ty čolovik. Ale, jak žinka, plačeš.
Ty diješ, jak tvaryna nerozumna,
Jaku skerovuje beztiamnyj šal.
O tak, ty žinka v obrazi mužčyny
Čy chyžyj zvir uv obrazi oboch.
Dyvuješ ty mene velykym dyvom.
Klianusia ordenom mojim sviatym,
Ja dumav, ty mužnišu maješ vdaču!
Ty vbyv Tibaľta? Chočeš vbyť sebe?
Ubyť družynu, ščo žyve toboju,
Na sebe vraz zvalyť tiažke prokliattia?
Čom hanyš ty narodžennia svoje,
I nebo, j zemliu? Ta v tobi samomu
Narodžennia, i nebo, i zemlia,
Zlylyš vsi troje u tobi v odne.
Ščob vse vidrazu zhynulo, ty chočeš?
O sorom! Ščo za sorom! Ty hańbyš
Svoje lyce, i rozum, i kochannia.
Vsioho ty maješ z lyškom, ale sam,
Jak toj lychvar, skarby svoji chovaješ,
Ne vdoskonaliuješ, ne prykrašaješ
Ani lycia, ni rozumu j kochannia.
Šliachetnyj obraz tvij — voskova forma,
Jakščo ty vtratyš doblesti mužčyny,
Tvoja liubov — lyše kryvoprysiaha.
Porušyvšy prysiahu, ty ubješ
Liubov, jaku pokliavsia ty plekaty;
I rozum tvij, ščo musyť prykrašaty
Tvij obraz i tvoje palke kochannia,
Stav jim obom provodyrem slipym.
Jak poroch u nevpravnoho soldata
Vraz vybucha v joho porochivnyci,
Tak vybuchne i vid tvoho nevminnia
Te, ščo tebe povynno zachyščaty

J tebe ž samoho vysadyť v povitria.
Ta nu ž bo, pidvedysia, ty ž mužčyna.
Žyva tvoja Džuljetta, ščo za neji
Chotiv na sebe ty naklasty ruky,
Adže ce šťastia. Taž tebe Tibalť
Ubyty chtiv, a ty ubyv joho,
Ce šťastia tež. Zakon, jakyj tebe
Na smerť skarav by, v druha obernuvsia
I smerť tobi vyhnanniam zaminyv,
Ce šťastia tež. Ty maješ vse, vsi blaha.
Tebe holubyť čepurna fortuna,
Ale, jak zle divčyško veredlyve,
Ty supyšsia j na šťastia, j na liubov.
O, sterezyš. Kineć takych sumnyj.
Jdy ž do kochanoji svojeji švydše,
Jak my umovylyš; vvijdy do neji,
V jiji kimnatu — j zaspokoj jiji.
Ale pylňuj, ne zalyšajš do toho,
Jak stavyty počnuť skriž vartovych.
Bo v Mantuju todi vže ne probratyš.
Tam žyty musyš, doky znajdem čas
Oholosyty šliub, i vašych druživ
Z nym prymyryť, i v hercoga prosyty
Vernuť tebe nazad, i bude radisť
Tvoja sylniša v dvadciať tysiać raz,
Niž hore te, ščo nyny vidčuvaješ!
Ty, nianiu, jdy vpered; skažy syńjori,
Chaj vmovyť vsich domašnich, ščob liahly
Raniše spaty. Ce ne tak i važko:
Adže vsich zmučylo tiažke jich hore.
Skažy, — Romeo pryjde.

Mamka

O bože! Ja stojala b tut vsiu nič
I sluchala b porady prechoroši!
Tak, tak! Ščo značyť včenišť! Mij syńjore,
Skažu syńjori, ščob na vas čekala.

Romeo

Skažy kochanij, ščob pryhotuvalaš
Mene dokoramy zustrity.

Mamka

Oš
Vona zvelila persteń peredať.

(Priamuje do vychodu, ale znovu povertajetsia)

Prošu vas, ne bariťsia. Vže ne rano.

(Vychodyť)

Romeo

Ja znov badioryj i ožyv dušeju!

Brat Lorenzo

Jdy; na dobranič. Tilky pamjataj:
Zaležyť vaša dolia lyš vid toho,
Ščob tut ne buť, jak stavytymuť vartu,
Abo tikaty treba na svitanku
V odeži inšij. V Mantuji čekaj.
Tvoho sluhu znajdu ja, j čerez nioho
Ja spoviščatymu tebe pro vse,
Ščo trapyťsia tobi na korysť tut
Chorošoho. Daj ruku. Pizno vže...
Ščaslyvo! Na dobranič!

Romeo

Ja do ščastia
Leču j zemli ne čuju pid soboju,
Choč hirko rozlučatysia z toboju.
Proščaj!

Vychodiat.

SCENA 4

Kimnata v domi Kapuletti.

Vchodiat staryj Kapuletti, syńjora Kayuletti i graf Paris.

Kapuletti

Syńjore, vse tak sklaloš neščaslyvo,
Ščo my šče j dosi času ne znajšly
Pidhotuvať dočku. Vona liubyla
Tibalťa duže nižno. Ja — takož.
Nu ščo ž! My vsi rodylyš, ščob pomerty...
Nerano vže. Vona do nas ne zijde.
Koly b ne vaše tovarystvo, ja
Hodynu tomu lih by spočyvaty.

Paris

V tiažki chvylyny svatatyš nevčasno.
Syńjoro, na dobranič; peredajte,
Prošu vas, pryvitannia syńjoryni.

Syńjora Kapuletti

Spasybi. Ja dovidajusia vzavtra,
Ščo dumaje pro ce moja dočka.
Teper vona v poloni u žurby.

Kapuletti

Ja smilyvo ručuś, syńjor Parise,
Vam za liubov dočky svojeji, — peven:
Dočka meni pokirna zavždy bude.
Družyno, vy zajdiť do neji zaraz,
Dopoky vy šče spaty ne liahly,

I pro liubov Parisa spovistiť.
Skažiť jij, ščo u seredu... Stryvajete...
Jakyj siohodni deň?

Paris

Syńjore mij,
Siohodni ponedilok.

Kapuletti

Ponedilok!
Tak, tak! To v seredu — zanadto rano.
Todi v četver. Skažiť, ščo my v četver
Jiji z šliachetnym grafom povinčajem.
Čy vy ž hotovi? Čy taka pospišniť
Do sercia vam? Vlaštujemo vse skromno:
Zbereťsia kilka druživ... Bačte, grafe:
Adže Tibaľ zahynuv tak nedavno,
A vin že rodyč nam, — ščob ne skazaly,
Ščo my ne žurymoś za nym, koly
Benketuvaty budem nadto bučno.
Lyše z pivdiužyny zaprosym druživ,
Ta j kraj. Ščo skažete vy pro četver?

Paris

Bažav by ja, ščob toj četver buv zavtra,
Syńjore mij.

Kapuletti

Harazd! Teper idit'.
To j dobre, u četver! Družyno, vy
Zajdit' že do Džuljetty pered snom,
Skažiť jij, chaj hotujeťsia do šliubu.
Proščajte, grafe. Svitla v spočyval'niu!
Uže tak pizno, — skoro zmožem my
Skazať, ščo duže rano. Na dobranič!

Vychodiat' .

SCENA 5

Kimnata Džuljetty.

Zjavliajuťsia Romeo i Džuljetta u vikni.

Džuljetta

Ty vže ideš?.. Do ranku šče daleko:
Ne žajvoronok to, a solovej
Zbentežyv vucho bojazke tvoje;
Vin raz u raz tam unoči spivaje
Miž vit hranata. I povir meni,
Kochanyj, liubyj mij, — to solovej.

Romeo

To žajvoronok, opovisnyk ranku,

Ne solovejko. Hliań, moja kochana!
Dyvysia — on zahrala vže zoria
I obliamovuje prominniam zazdрым
Zavisu chmar suvorych tam, na schodi.
Zhasyla nič svityľnyky svoji.
Veselyj deń staje uže navšpyńky,
Z-za verchovyn tumannyh vyzyraje.
Pidu — ja žytymu, lyšuś — pomru.

Džuljetta

Te svitlo šče ne denne... Vir, ja znaju:
To meteor, — joho poslalo sonce,
Ščob smoloskypnykom služyv tobi
I osiavav do Mantuji dorohu.
Tomu pobud' išče, ne treba jty.

Romeo

Nechaj mene zachopliať, chaj ubjuť!
Ja budu radyj, jak cioho ty chočeš.
Te sire svitlo — šče ne oči ranku,
Blidyj to vidblysk Cintiji čola.
I to ne žajvoronka spiv brynyť
U nas nad holovamy, v vyšyni.
Meni zostatyś lehše, niž pity.
Prychod' že, smerť! Džuljetta tak bažaje.
My budem rozmovliaty, serce, tak?
Šče majem čas. Do ranku šče daleko.

Džuljetta

Ni, ni, vže ranok! Ranok! Pospišaj!
Idy! Merščij tikaj! Ty čuješ? Spravdi,
To žajvoronok tak spiva nevlad;
Jaka ohydna i falšyva pisnia!
A kažuť — solodko spivaje vin...
Ta ce brechnia, bo nas vin rozlučaje.
Šče čula — pominiavsia vin očyma
Iz žaboju. O jak by ja chotila,
Ščob z neju j holosom vin pominiavś!..
Ce ž vin obijmy naši rozirvav,
Vin temnu nič, vin i tebe zliakav.
O, jdy, idy merščij! Uže svitaje.

Romeo

A lycho nas piťmoju ohortaje.

Vchodyť mamka.

Mamka

Syńjoro!

Džuljetta

Nianiu?

Mamka

Syńjoro, maty vaša jde do vas.
Svitaje vže, tož budŕte oberežni!

(Vychodyt)

Džuljetta

Vpuskaj že deń, vikno, j vižmy žyttia!

Romeo

Proščaj, proščaj! Odyn lyš pocilunok,
I ja spuščusia.

(Spuskajetsia)

Džuljetta

Jak? Ty vže pišov?
Moja liubov! Mij muže! Druže mij!
Ščodnia i ščohodyny spoviščaj.
Dlia mene dniv bahato u chvylyni.
Za cym rachunkom budu ja staroju,
Koly pobaču znov moho Romeo!

Romeo

Buvaj! Nahody ja ne omynu,
Ščob pryvitať tebe, liubov moja!

Džuljetta

Ty dumaješ, my zijdemosia znovu?

Romeo

Tak, peven ja; a zlyhodni oci
Nam buduť potim spohadom solodkym.

Džuljetta

O hospody! Peredčuttia zlovisne
V mojij duši viščuje ščoś nedobre...
Meni zdajetsia, jak stojiš vnyzu,
Nemov ty mreć v hlybokij domovyni.
Ja baču zle — čy j spravdi ty blidyj?

Romeo

I ty takož blida, moja liubov.
Proščaj, proščaj! Žurba pje našu krov.

(Vychodyt)

Džuljetta

O dole, dole! Ty taka zradlyva!
Koly ce tak, to ščo tobi do nioho?
Adže Romeo — virnosti vzireć.
To j bud' že ty zradlyvoju, o dole!
Todi, ja spodivajuś, ty nedovho
Trymatymeš joho j meni poverneš.

Syńjora Kapuletti

(za scenoju)

Ščo, doniu? Ty vže vstala?

Džuljetta

Chto ce klyče?
Čy ne syńjora matinka moja?
Čy šče ne spyť, čy vstala nadto rano?
Ščo pryvesty mohlo jiji siudy?

Vchodyť syńjora Kapuletti.

Syńjora Kapuletti

Nu, jak, Džuljetto?

Džuljetta

Neharazd, syńjoro...

Syńjora Kapuletti

Vse plačeš ty za vtračenym kuzenom?
Sliźmy ne vymyješ joho z zemli,
A vymyješ — žyttia jomu ne verneš.
Pokyń že plakaty, holubko. Hodi!
Poplakaty u miru — znak liubovi,
Nad miru ž plakaty — to nerozumno.

Džuljetta

Dozvoľte plakaty. Ja vidčuvaju,
Jaka tiažka cia vtrata.

Syńjora Kapuletti

Ty lyše
Sama jiji vidčuješ, druh že tvij
Ne vidčuvaje bilše j ne voskresne.

Džuljetta

Taž vtratu vidčuvajučy taku,
Ne možu ja ne plakaty za druhom.

Syńjora Kapuletti

Ni, ne za tym, chto vmer, ty plačeš, doniu.
Ty plačeš, ščo žyvyj toj lychodij,
Ščo vbyv joho?

Džuljetta

A chto toj lychodij?

Syńjora Kapuletti

Vidomo-bo: toj lychodij — Romeo.

Džuljetta

(vbik)

Taž vin za sotni myľ vid lychodijstva.
Chaj boh prostyť jomu, jak ja proščaju,
Prosty, hospod! Proščaju ja vid sercia,
Choč tak meni nichto ne zranyv sercia.

Syńjora Kapuletti

O tak, bo pidlyj vbyvcia šče žyvyj.

Džuljetta

Daleko vin vid ruk mojich, syńjoro...
Jakby mohla pomstytyś ja za brata!

Syńjora Kapuletti

My pomstymoś, za ce ty ne turbujsia.
Ne plač že, hodi. Ja pošliu kohoś
Do Mantuji, de pidlyj toj vyhnaneć
Žyve teper, i tam joho takym
Micnym, čudovym trunkom počastujuť,
Ščo pomandruje do Tibałta vin,
I ty, ja spodivajuś, vdovolnyšsia.

Džuljetta

O ni! Ja vdovolniusia lyś todi,
Koly Romeo ja pobaču... mertvym...
Stomyloś v mene serce vid nudhy!
Syńjoro, lyś znajdiť taku liudynu,
Ščo vidnesla b jomu otrutu, — ja
Sama jiji tak dobre pryhotuju,
Ščo, vypyvšy jiji, Romeo vmyť
Zasne spokijno. O, jaka ž to muka
Imja ce čuť, ale ne maty syl
Do nioho kynutyś i vsiu liubov,
Jaku ja vidčuvala do Tibałta,
Na tilo vylyty joho ubyvcii!

Syńjora Kapuletti

Znajdy ž otrutu, ja znajdu liudynu.
Teper u mene radisť je dlia tebe.

Džuljetta

V sumni chvylyny — radisť tak do reči!
Jaka ž to radisť? Rozkažiť, syńjoro.

Syńjora Kapuletti

Tak, tak! Dbajlyvyj baťko v tebe, doniu:
Ščob sum rozvijať tvij, vin vybrav deń,
Dlia radosti velykoji pryznačyv,
Neždanoji dlia tebe i dlia mene.

Džuljetta

Syńjoro, v dobryj čas. Jakyj že deń?

Syńjora Kapuletti

To sluchaj, doniu: rankom u četver
Prekrasnyj, hidnyj dvorianyn šliachetnyj,
Graf molodyj Paris tebe do cerkvy
Petra sviatoho povede, i ty
Ubijdeš, jak ščaslyva narečena.

Džuljetta

Ni, cerkvoju Petra klianuš. Klianuš
Samym Petrom. Nikoly ja jomu
Ne budu za ščaslyvu narečenu.
Jaka chaplyvist! Mušu ja vinčatyś,
Koly ženych mene išče j ne svatav.
Prošu vas, peredajte vy syńjoru,
Mojemu baťkovi, ščo zamiž ja
Vychodyty bažannia šče ne maju.
Koly ž zachoču — o, klianuš, — todi
Skoriše ja viddamsia za Romeo,
Jakoho tak nenavydžu, aniž
Z Parisom poberusia. Spravdi radist!

Syńjora Kapuletti

Oś baťko tvij; skažy jomu sama,
I ty pobačyš, jak vin pryjme ce!
Vchodiat Kapuletti j mamka.

Kapuletti

Jak zajde sonce, padaje rosa.
Vidkoly ž nas pokynuv mij plemynnyk,
Na zemliu došč pade.
Ščo, divčynko-fontane, ty v sliozach?
Šče zlyva? U malomu tili v tebe
Vse vkupi — more, čoven i vitryšče!
V tvojich očach, jaki nazvav by morem,
Pryplyvy i vidplyvy sliz hirkych;
Tvoje maleńke tilo — čoven utlyj,
Ščo plavaje sered solonych chvyľ;
Tvoji zitchannia — to burchlyvyj viter,
Ščo boreťsia z potokom bujnych sliz;
Koly vidrazu ne nastane tyša,
Borvij zlama tvoho čovna chystkoho.
Nu, ščo, družyno? Ty uže skazala
Pro te, ščo same vyrišyly my?

Syńjora Kapuletti

O tak, syńjore, lyš vona ne choče
I diakuje za česť. O, krašče b ja
Z mohyloju, durnu, jiji zvinčala!

Kapuletti

Ščo? Pojasny ž bo! Pojasny, družyno!
Vona ne choče? Jak? I nam ne vdiachna?
I ne pyšajetsia? I ne vvažaje
Za ščastia te, ščo jij znajšly, nehidnij,
My hidnoho takoho ženycha?

Džuljetta

Ja ne pyšajuś cym, prote vam vdiachna,

Ščo vy joho šukaly. Ja ne možu
Pyšatyś tym, ščo vyklyka nenavyst!
Ta vam i za nenavyst' vdiachna ja,
Vona ž bo vid liubovi.

Kapuletti

Ščo ty! Ščo ty!
Jake bezhluzdia! V čomu, vlasne, sprava?
«Pyšajusia» i «vdiachna» — i «ne vdiachna»,
I «ne pyšajusia»!.. Šanovna panno,
Prošu tebe, zalyś tvoji chymery,
Podiakamy ne syp i ne pyšajsia.
Tenditne tilo krašče pryhotuj,
Ščob u četver do cerkvy jty z Parisom.
A ni — to povedu tebe na vižkach.
Heť, nemoče blida! Divčyško nyce!
Heť, nepotrebnyce!

Syńjora Kapuletti

Oblyś, šalenyj!

Džuljetta

Navkoliškach blahaju, dobryj tatu,

(opuskajetsia na kolina)

Dozvol' choča b odne promovyť slovo...

Kapuletti

Do vsich čortiv, divčyško nepokirne!
Heť, nepotrebnyce! Oś vybyraj:
Abo v četver ty pideś z nym do cerkvy,
Abo ne navertajś meni na oči.
Movčy. Ne zaperečuj. Ani slova.
Až ruky zasverbily... Nu, družyno,
Bolily sercem my, ščo nam hospod'
Podaruvav lyše odne dytiatko;
Ta baču, ščo j odnoho zabahato,
Ščo v cij odnij dlia nas lyše prokliattia!
Heť, kaposna!..

Mamka

Riatuj jiji, hospod'!
Syńjore, sorom vam hańbyť dytynu!

Kapuletti

A to ž čomu, moja syńjoro mudra?
Poradnyce, a prykusit'-no jazyka!
Jdiť do kumaś bazikať, do susidok.

Mamka

Chiba kažu ja ščoś pohane?

Kapuletti

Nu, z bohom! Nu!

Mamka

Vže j hovoryť ne možna?

Kapuletti

Zatkníť bezhluzdu pelku i movčít!
Za čarkoju bazikajte pro mudrišť
Z kumasiamy, a nam jiji ne treba!

Syńjora Kapuletti

Vy nadto rozpalylys!

Kapuletti

Bože, bože!..
Do skazu ce dovesty može! Jak?
Taž vdeń, vnoči, i pizno, j rano vdoma,
I v tovarystvi, i na samoti,
Huliajučy čy ležačy v posteli,
Jedyna dumka: odružyť jiji!
I oš znajšov jij ženyča, narešti,
Šliachetnoho, iz znatnoji rodyny.
Vin dobre vychovanyj, molodyj,
Bahatyj, i vrodlyvyj, i rozumnyj,
Talantiv riznych poven, jak to kažuť,
Chorošoji statury, jak hodyťsia,
I raptom cia bezhluzda tonkoslizka,
Nezajmanka, pyskliava lialka, pohań,
Jak ščastia jij samo pišlo do ruk,
Vidpovidaje: «Ja ne choču zamiž»,
«Liubyť ne možu», «ja šče moloda»,
«Prošu meni probačyty...» Harazd.
Ne pideš zamiž, — ja tobi probaču:
Pasyś, de chočeš, tilky z domu heť.
Dyvysia. Obmirkuj. Ja ne žartuju.
Četver vže blyžko; zvaž use sama:
Jak ty moja — viddam tebe za druha,
Jak ne moja — to choč povissia z horia
Čy, žebrajučy, zdochny kraj dorohy!
Klianus dušej, ja tebe zrečusia,
J moje dobro povik tvojim ne bude.
Odumajsia — ja kliatvy ne zlamaju!

(Vychodyť)

Džuljetta

Nevže nemaje spivčuttia u neba,
Ščob hlianuty v žurbu moju do dna?..
O mamu liuba, ne ženiť mene!
Lyš misiać, tyždeń počekajte z šliubom.
Jak ni — meni hotujte šliubne lože
U tomu ž sklepi, de ležyť Tibaľt.

Syńjora Kapuletti

Movčy. Tobi ja ne skažu ni slova.
Roby, ščo choč, meni ty ne dočka!

(Vychodyt)

Džuljetta

O bože mij! O nianiu! Ščo robyty?..
Taž muž mij — na zemli, a kliatva — v nebi.
Čy možna ž povernuť na zemliu kliatvu,
Až doky sam vin ne pryšle jiji
Siudy z nebes, pokynuvšy ciu zemliu?
Potiš mene. Porad'. Dopomožy.
O hore, hore! Naščo nebesa
Žachlyvi vyproby kladuť na mene,
Taku slabku, bezzachysnu istotu?
Čoho movčyš? Nevže nemaje, nianiu,
Ni slova vtichy j radosti dlia mene?

Mamka

Zvyčajno, je. Romeo tvij — vyhnaneč;
Bjuš ob zaklad, ščo ne posmije vin
Zjavytyš tut, ščob vymahať tebe;
Pryjty siudy vin može lyš tajemno.
Jakščo vže vyjšlo tak, hadaju, krašče
Vychod' za grafa — vin ženych čudovyj.
Romeo pered nym — lyše hančirka.
Takyh očej zelenych, zapalnych,
Jak u Parisa, i orel ne maje!
Ja sercem prysiahajusia, syńjoro,
Ščo bilše ščastia šliub cej prynese,
Bahato kraščyj vin. A choč i ni —
Toj muž pomer čy vse odno, ščo vmer:
Choč i žyvyj, dlia tebe mertvyj vin!

Džuljetta

Hovoryš ty vid sercia?

Mamka

I vid duši! Chaj boh mene pobje!

Džuljetta

Amiń!

Mamka

Ščo?

Džuljetta

Ty utišyla mene!
Idy i materi mojij skažy,
Ščo ja pišla do keliji Lorenzo.
Ja baťka prohnivyla j choču hrich
Spokutuvaty i zdobuť proščennia.

Mamka

Idu, idu. Skažu... Oce rozumne!

(Vychodyť)

Džuljetta

Pekelna zhubnycia! Staryj dyjaval!

(Dyvytsia vslid mamci)

Čy je strašnišyj hrich? Navčať mene,
Ščob zradyla ja muža i prysiahu!
Tak hanyty j prynyžuvať joho
Tym samym jazykom, jakym sama
Bahato tysiač raz joho chvalyla?
Idy sobi, poradnyce ohydna.
Vidnyni ty čuža mojij duši.
Pidu šče do čencia po dopomohu;
Koly ž riatunku žodnoho nema,
Ja zapodiju smerť sobi sama!

(Vychodyť)

DIJA ČETVERTA

SCENA 1

Verona. Kelija brata Lorencu.

Vchodiat brat Lorencu j Paris.

Brat Lorencu

V četver, syńjore? Nadto strok korotkyj.

Paris

Bažaje tak mij baťko, Kapuletti;
I ne meni spyniat' joho pospišniť.

Brat Lorencu

Skazaly vy, ščo dumky syńjoryny
Vy šče ne znajete. Cej šliach kryvyj
Meni ne do vpodoby.

Paris

Za Tibaľtom
Vona bez miry plače, ja j ne mih
Pohovoryty z neju pro kochannia:
V oseli sliz Venera ne smijetsia.
Ale syńjor, jiji oteć, vbačaje
Velyku nebezpeku v cij žurbi
I mudro choče pospišyty z šliubom,
Ščob zupynyť burchlyvu povid' sliz.
Samotniť tilky zbilšuje nudhu;
Jij stane lehše v tovarystvi muža.
Tož znajete, čoho vin pospiša.

Brat Lorencu

(ubik)

Chotiv by ja ne znať otych pryčyn,
Ščo zaraz vam veliat' cej šliub zahajať!
Syńjore, hliańte! Oś i syńjoryna.

Vchodyť Džuljeta.

Paris

Ščaslyvyj ja vitať moju družynu!

Džuljeta

Tak bude, jakščo stanu za družynu.

Paris

Tak musyť but', koly nas povinčajuť.

Džuljeta

Ščo musyť but', to bude.

Brat Lorencu

Boh te znaje!

Paris

Pryjšly vy spovidatyś do otcia?

Džuljetta

Ja b, vidpovivšy, spovidalaś vam.

Paris

Ne kryjte pered nym liubov do mene.

Džuljetta

Pryznajuś vam, ščo ja liubliu joho.

Paris

Pryznajtesia, ščo liubyte j mene...

Džuljetta

Jakby pryznalaś ja, bulo b cinniše
Skazaty ce bez vas, niź vam v lyce.

Paris

O bidna, jak že ty vid sliz zmarnila!

Džuljetta

V tim nevelyka peremoha sliz:
Moje lyce j do sliz bulo neharne.

Paris

Sylniše sliz jomu slovamy škodyš.

Džuljetta

Taž istyna — ne naklep, mij syńjore,
I hovoriu ja pro moje lyce.

Paris

Vono moje, a ty joho hańbyš.

Džuljetta

Možlyvo, j tak: adže ž meni vono
Bilš ne naležyť. Otče mij sviatyj,
Čy majete vy zaraz čas dlia mene,
Čy, može, do večerni ja zajdu?

Brat Lorenzo

Ja maju čas, moja žurlyva doniu.
Nam treba zalyšytyś sam na sam;
Probačte nam, syńjore mij.

Paris

Kryj bože,
Ščob blahočestiu stav ja na zavadi!
Džuljetto, ja zbudžu vas u četver.
Pryjmiť sviatyj cilunok na proščannia.

(Vychodyť)

Džuljetta

O, dveri začyny!.. I plač zi mnoju...
Ni vtichy, ni nadiji, ni riatunku!..

Brat Lorenzo

Och, znaju ja tvoju bidu, Džuljetto!
Ščo dijaty — ja rady j sam ne dam...
Ja čuv, ščo musyš ty v četver vinčatyś
I šliub otój vidklasty nemožlyvo.

Džuljetta

O, ne kažy pro ce, koly ne možeš
Meni skazať, jak obmynuť johó!
Jakščo tvoja bezsyla zaraz mudriśť,
To mudrym rišennia moje nazvy,
I mij kyndžal pošle meni riatunok.
Boh nam zjednav sercia — meni j Romeo,
A ty nam, otče, ruky tut zjednav.
Raniše, niž rukoju ocijeju,
Ščo sam jiji Romeo ty viddav,
Ja druhyj zakripliu, novyj sojuz,
Raniś niž vstyhne zradyty ce serce
I druhomu vono sebe viddať,
Ja znyšču jich oboch: i ruku, j serce!
Nechaj tvij dosvid i tvoji lita
Meni poradiať; a jak ni — dyvyś!
Miž mnoju i mojim velykym horem
Ja poserednykom viźmu kyndžal.
Chaj niž ocej kryvavyj nas rozsudyť
Rozvjaže z čestiu te, čoho ne zmožuť
Ni rozum tvij, ni dosvid rozvjazaty.
Ja prahnu smerti... O, vidpovidaj!
Jakščo nema riatunku, to — proščaj!

Brat Lorenzo

Stij, dočko! Stij! Ja baču tiń nadiji.
Rišučisť odčajduśna tut potribna.
Jak toj vidčaj, jakomu zaraz my
Povynni zapobihty. Sluchaj, dočko:
Jakščo ty zvažylaś sebe ubyty,
Aby za grafa ne vychodyť zamiž,
To zvažsia ty lyś na podobu smerti,
Ščob sorom cej tiažkyj tebe mynuv,
Jakyj štovcha hebe v objmy smerti.
Jakščo ty zhodna, — ja dopomožu.

Džuljetta

O, krašče, niž vychodyť za Parisa,
Zvely meni strybnuty z toji veži,
Abo pošly mene v vertep zločynciv,
Abo štovchny mene v kublo hadiuče;
Čy do vedmedia chyžoho prykuj
Abo vnoči zamkny mene u sklepi,
De torochtiať kistky straśnych merciv,

De povno žovtych čerepiv bezzubych,
Abo v mohylu svižu poklady,
Mene z mercem v odyn zakutaj savan...
Vse, vse, pro ščo ja j sluchaty ne možu,
Ščob ne tremtity z žachu, — vse zroblju
Bez strachu, bez vahannia, ščob Romeo
Znajšov v meni družynu nezradlyvu.

Brat Lorenzo

To sluchaj že, idy teper dodomu,
Vesela buď i zhodu daj na šliub.
A vzavtra, v seredu, vlaštuj vse tak,
Ščob unoči samij zostatyš v spalni:
Z toboju niania zavtra chaj ne spyť.
Vižmy ocej fiäl. Jak liažeš v postil',
Usiu do krapli vypyj ridynu.
I vmyť tobi po žylach pide cholod,
I letargičnyj son tebe skuje,
Tvij pul's zamre; ni tila teplota,
Ni dychannia slabke — niščo j nikoly
Ne vykaže, ščo ty išče žyva;
Trojandy ust tvojich i ščik zivjanuť,
Obernuťsia na popil nežyvyj;
Ocej tvojich začyniaťsia vraz vikna
Tak, niby jich zahorodyla smerť
Vid svitla jasnoho žyttia; zomlije
Vse tilo v tebe tak, nenače mertve.
I oš v takij podobi smerti ty
Proležyš rivno sorok dvi hodyny
J prokynešsia, jak vid solodkych sniv.
Koly ž uranci pryjde narečenyj,
Ščob rozbudyť tebe, ty budeš mertva.
Todi tebe, jak zvyčaj naš velyť,
V najkraščim vbranni, u truni vidkrytij
Perenesuť u starovynnyj sklep,
De zdavna spočyvajuť Kapuletti.
Tym časom, doky spaty budeš ty,
Ja spovišču pro vse lystom Romeo;
Vin zjavyťsia siudy, i razom z nym
My budem ždat' probudžennia tvoho,
J do Mantuji Romeo toji ž noči
Tebe z soboju vižme. Vychid je.
I vid hańby tebe vin uriatuje,
Jakščo nestaliť i žinočyj strach
Ne stanuť na zavadi smilij spravi.

Džuljetta

O, daj že, daj! Ne hovory pro strach!

Brat Lorenzo

Vižmy i jdy. Bud' nepochytna j duža
U rišenni svojim. Ja nadišliu
Do Mantuji čencia z lystom nehajno
J pro vse tvoho Romeo spovišču.

Džuljeta

Liubove, syly daj! U nij — riatunok.
Proščaj, mij otče!

Vychodiat.

SCENA 2

Kimnata v domi Kapuletti.

Vchodiat Kapuletti, syńjora Kapuletti, mamka ta dvoje sluh,

Kapuletti

Vsich zaprosy, chto tut stojit u spysku.

1-j sluha vychodyť.

Ty kuchariv najmy desiatkiv zo dva.

2-j sluha

Ja vam pohanych ne najmu, syńjore; ja vyprobuju jich spočatku: podyvliusia, čy oblyzujut' vony sobi palci.

Kapuletti

I ščo ž tobi cia proba dovede?

2-j sluha

Ehe, syńjore: pohanyj toj kuchar, jakyj ne oblyzuje sobi palciv. A čerez te takych, jaki palciv sobi ne oblyzujut', ja j ne pryvedu.

Kapuletti

Idy vže, jdy!

2-j sluha vychodyť.

Zamalo času... Ščo, jak my ne vstyhnem?
A de dočka? Mabuť, v duchivnyka.

Mamka

Avžež, syńjore.

Kapuletti

Vin, može, navede jiji na rozum:
Svavilne i rozbeščene divčyško!

Mamka

Vona pryjšla zi spovidi vesela!

Vchodyť Džuljeta.

Kapuletti

Nu, ščo, uperta? De tynialaš ty?

Džuljeta

Tam, de mene pokutu sklasy včyly,
Ščo ne skorylasia i hrich včynyla.

Sviatyj Lorenzo nakazav meni
Do nih upasty i prosyť proščennia.
Prosty, mij tatu, ja tebe blahaju!
Vidnyni ja tvoji skorajus voli.

Kapuletti

Poslať do grafa! Spovistyť joho.
I vzavtra rano vuzol my zavjažem.

Džuljetta

Z nym strilaš ja u keliji Lorenzo
J bula do nioho čemna i pryvitna,
Naskilky ce prystojniť dozvoliaje.

Kapuletti

Raz tak, to i harazd. Ja radyj. Vstań.
Otak i slid. Ja choču bačyť grafa.
Pošliť merščij po nioho, ja ž skazav!
Jak pered bohom, naš oteć — sviatyj:
Jomu nedarma diakuje vse misto.

Džuljetta

Chodimo, nianiu, u moju kimnatu:
Vy dopomožete meni jak slid
Ozdoby vybrat na vaš smak, prystojni,
Jakymy vzavtra ja sebe prykrašu.

Syńjora Kapuletti

Ne vzavtra, a v četver, šče majem čas.

Kapuletti

Idiť že, jdiť, bo vzavtra ž i do cerkvy!
Džuljetta i mamka vychodiať.

Syńjora Kapuletti

Ne vstyhneho vse vlaštuvať na zavtra:
Taž skoro nič!

Kapuletti

Zamovkny! Tss... Ja sam
Vižmuš za spravu — i ručuš tobi,
Ščo bude vse harazd, moja družyno.
Idy ž merščij Džuljetti pomožy
Ubrannia vybraty. A ja ne liažu,
Ne spatymu ja nyni. Zalyšy
Mene samoho. Nyni — ja chazijka!
Hej, vy! Rozbihlysia? Nu, dobre, ja
Pidu vže j sam i spovišču Parisa,
Ščob vin na ranok lahodyvs, na zavtra.
I jak meni na serci lahko stalo,
Koly otiamyloš durne divča!

Vychodiať.

SCENA 3

Kimnata Džuljetty.

Vchodiat Džuljetta j mamka.

Džuljetta

Tak, ce najkrašče vbrannia. A teper
Lyšy mene na samoti. Vsiu nič
Molytysia ja mušu, liuba nianiu,
Ščob nebesa do mene usmichnulyś,
Adže ž ty znajeś, čym ja zavynyla.
Vchodyť syńjora Kapuletti.

Syńjora Kapuletti

Klopočeteś? Čy vam dopomohty?

Džuljetta

O ni, syńjoro. Vybraly my vse,
Ščo treba bude nam do šliubu vzavtra.
Bud' laska, zalyšiť mene samu;
A niania chaj ciu nič vam dopomože,
Bo povni ruky majete turbot,
Tak spišno vse j raptovo...

Syńjora Kapuletti

Na dobranič!
Liahaj. Tobi spočynok neobchidnyj.

Syńjora Kapuletti j mamka vychodiat.

Džuljetta

Proščajte! Čy pobačymoś my z vamy,
Te znaje boh... Jakyjś cholodnyj strach
Projmaje mlosno žyly i nenače
Morozom skovuje hariaču krov...
Poklyču jich... Meni samij tak toskno!
Vernysia, nianiu! Ščo ž jij tut robyty?
Zihrať ciu scenu mušu ja sama!
Siudy fiäl!
A ščo, koly cej trunok ne podije?
Taž syloju mene zvinčajuť z grafom.
Ni, ni!.. Ty poriatujeś... Liaž otut!..

(Klade poruč sebe kyndžal)

A ščo, jak dav meni černeć otrutu,
Ščob vbyť mene pidstupno, bojačyś
Sebe zbezčestyty, koly b vidkryloś,
Ščo vin mene z Romeo povinčav?
Bojuś, ščo tak... Prote — ne može buty:
Bo ž vin uslavyvsvia sviatym žyttiam...
Ni, ja ne dopušču lychoji dumky!
A ščo, jak ja ležatymu v truni

J prokynusia u sklepi nadto rano,
Raniše, niž tudy Romeo pryjde,
Ščob vyzvoliť mene? Žachlyva myť!
Todi ja zadychnutyś možu v sklepi,
Jakoho pašča temna i smerdiuča
Tak ridko dychaje povitriam čystym,
I vmerty tam, Romeo ne diždavšyś!
Abo, jakščo ja vyžyvu, todi...
Lyš ujavyť sobi: navkolo smerť,
I temna nič, i ce žachlyve misce
Mohylnyj starodavnij sklep, prytulok,
De sotni lit skladajuť kistiaky
Vsich našych predkiv, de ležyť Tibaľt
I de pid savanom vže hnyty stav...
De, kažuť, pryvydy merciv blukajuť
Vnoči jakojiś pevnoji hodyny...
O bože, bože!.. Ščo, jak ja prokynuś
Zanadto rano?.. Smorid navkruhy...
Žachlyvyj smorid... i hluche stohnannia,
Ščo schože na stohnannia mandrahory,
Koly jiji vysmykujuč z zemli,
Toj zvuk dovodyť smertnych do bezumstva...
O!.. Ščo, jak ja, prokynuvšyś vid žachu.
Tam zboževoliju pomiž strachiť
I kistiakamy hratysia počnu
Pochovanych prapraščuriv mojich,
Zirvu z kryvavoho Tibaľta savan
I, kistku predka raptom uchopyvšy,
Sama sobi ja čerep rozibju?..
O, hliaňte, hliaňte! Tam mij brat Tibaľt!..
To duch joho čyhaje na Romeo,
Jakyj joho rapiroju vrazyv...
O, stij, Tibaľte, stij! Ja jdu, Romeo!
Idu vže, jdu... Cej trunok pju za tebe!

(Padaje na postil')

SCENA 4

Zala v domi Kapuletti.

Vchodiat syńjora Kapuletti j mamka.

Syńjora Kapuletti

Viźmy kliučy i prianoščiv dodaj.

Mamka

Ajvy i finikiv v solodke prosiať.

Vchodyť Kapuletti.

Kapuletti

Nu, švydše, švydše, švydše! Druhi pivni!

Vže vybyv dzvin na veži try hodyny.
Holubko Anželiko, dohliadaj,
Ščob pečyvo, buva, ne pidhorilo,
Ta ne škoduj prypasiv!

Mamka

Hodi vže.
Idiť, idiť. Horšky — to babške dilo.
Liahajte vže! Zaslabbnete na ranok,
Jakščo ne spatymete cilu nič.

Kapuletti

Ovva! Dovodyloš meni časteńko
Ne spať nočej zadlia rečej pustych,
A šče nikoly ja ne slabuvav.

Syńjora Kapuletti

O tak, ty buv kolyś hulvisa dobryj!
Liubyv nočamy poliuvat' myšej.
Teper vže ja ne spatymu nočej,
Dlia toho ščob ty dobre spav nočamy!

Syńjora Kapuletti i mamka vychodiat.

Kapuletti

Och, revnošči! Och, revnošči! Stryvaj.
Hej, chlopče, ščo neseš?

Vchodiat troje čy četvero sluh z rožnamy, drovamy j košykamy.

1-j sluha

Dlia kucharia, syńjor, a ščo — ne znaju.

Kapuletti

Merščij! Merščij!

1-j sluha vychodyť.

Hej, sluchaj, ty, malyj!
Drov prytesy suchych! Spytaj u Pjetro,
Vin znaje, de vony.

2-j sluha

Ja znaju j sam.
Na plečach maju holovu, syńjore.
Suchi my drova znajdemo j bez Pjetro.

Vychodiat.

Kapuletti

Choroša vidpovid! Veselyj čort!
Och, ty ž bajstria!.. A j spravdi, mabuť, maješ
Na plečach derevjanu holovešku!..
Mij bože, vže svitaje!.. Skoro graf
Prybude z muzykantamy do nas.
Tak vin skazav.
Muzyka za scenoju.

Ja čuju, vin vže blyžko.
Hej, mamko! Hej, družyno! De vy tam?

Vchodyť mamka.

Bižy zbudy i prybery Džuljettu.
A ja pidu zustrinuty Parisa
J tym časom pobalakaju. Chutčij!
Ta ne baryś! Ženych uže prybuv.
Nu, švydše. Čuješ?

Vychodiat.

SCENA 5

Spalnia Džuljetty.

Vchodyť mamka.

Mamka

Syńjoro!.. Syńjoro!.. O Džuljetto!..
Jahniatočko! Jak do vho bidna spyť!
Holubońko, prokyńsia!.. Narečena!..
Ni slova?.. Serdeńko, ty napered,
Mabuť, pospať za cilyj tyždeń chočeš?
Vono-to j dobre, adže graf Paris
Vnoči i vdeń ne dať tobi spočynku.
Ručusia ja! Chaj boh prostyť meni
Za ce. Ta j micno ž jak vona zasnula!
Zbudyty ž mušu. Vstań-bo, syńjoryno!
Bo jak zastane graf tebe v posteli,
Po-svojemu rozbudyť... Tož hliady!
Ščo? Vže prybralasia!.. I znov liahla!..
Syńjoro! Hej, vstavaj že, syńjoryno!
O bože mylyj! Pomožiť! Pomerla!
O, naščo ja rodylasia na svit!
Dať okovyty!.. Ax, syńjor! Syńjoro!

Vchodyť syńjora Kapuletti.

Syńjora Kapuletti

Ščo tut za ham?

Mamka

O, neščaslyvyj deń!

Syńjora Kapuletti

Ščo stalosia?

Mamka

O lyšeńko, pohliańte!

Syńjora Kapuletti

Och bože! Donečko! Žyttia moje,
Prokyńsia, hliań, bo vmru z toboju razom!
Riatujte! Pomožiť!

Vchodyť Kapuletti.

Kapuletti

Vediť Džuljettu! Narečenyj tut.

Mamka

Vona umerla! Nežyva! O hore!

Syńjora Kapuletti

O bože mylyj! Vmerla, vmerla, vmerla!

Kapuletti

Ščo?.. Daj že hlianuty... Riatuj nas, bože!
Vona cholodna! Krov spynylaš v žylach,
Zakliakly vsi sugloby! Vže davno
Jiji usta pokynulo žyttia...
Ubyla liuta smerť jiji raptovo,
Jak ubyva moroz dočasnyj kvitku,
Najkrašču kvitku iz usich kvitok.
Bud' prokliatyj cej čas. O hore, hore!

Mamka

Deń neščaslyvyj.

Syńjora Kapuletti

O skorbotnyj čas!

Kapuletti

Smert', ščo vziala jiji, ščob narikav ja,
Jazyk zvjazala j movu vidniala...

Vchodiat brat Lorenzo j Paris iz muzykantamy.

Brat Lorenzo

Hotova jty do cerkvy narečena?

Kapuletti

Hotova jty, ščob bilše ne vernutyś!

(Do Parisa)

O synu, znaj: naperedodni šliubu
Z tvojeju molodoju spala smert'...
Hliań, oś ležyť vona — rozkišna kvitka,
Z jakoji nahla smert' zirvala cvit.
Mij ziať tepera — smert', a vodnočas
I spadkojemeć... Tož i ja pomru!
Žyttia j dobro — ja vse pokynu smerti!

Paris

Jak dovho ranku ja cioho čekav,
I jak žachlyvo vin mene stričaje...

Syńjora Kapuletti

Nenavysnyj, prokliatyj, deń strašnyj!
O, ce najtiažčyj, najstrašnišyj deń,
Jakoho u odvičnim mandruvanni

Ne bačyv na šliachu svojemu čas!
Odna, odna dočka moja, jedyna,
Odna-jedyna radisť i uticha,
I tu žorstoka vidibrala smert!

Mamka

O hore! Deň hirkyj, hirkyj, hirkyj!
Neščasnyj, najsumnišyj deň hirkyj,
Jakoho ja ne bačyla nikoly!
O deň, o deň, o deň! Prokliatyj deň!
Čornišoho j na sviti ne buvaloji
O deň hirkyj, o deň hirkyj!

Paris

Odurenyj, rozlučenyj, ubytyj!
O liuta smerte, oduryla ty!
Žorstoka smerte, vbyla ty mene!
Liubov moja! Žyttia!.. O ni! O ni!
Ni, ne žyttia — liubov moju ubyto!..

Kapuletti

Znevaženyj, zbezčeščenyj, ubytyj!
Pošarpanyj i zmučenyj ukraj!
Skorbotnyj čase, ty pryjšov siudy
Dlia toho, ščob ubyty naše sviato?
O doniu liuba!.. Ni, duša moja,
A ne dočka! Ty mertva, mertva! Hore!
Dočka moja pomerla, razom z neju
Navik pomerly radošči moji!..

Brat Lorenzo

Soromteš! Dosyť! Sliozy i vidčaj
Rozpuky ne zahojať. Vam i nebu
Naležala cia divčyna prekrasna.
Teper že vsiu jiji zabralo nebo.
Ale dlia neji krašče. Ne zmohly vy
Vid smerti vberehty svoju častynu,
A nebesa uberehly svoju
I vične jij žyttia podaruvaly.
Vy mrijaly jiji pidnesty v sviti,
Chotily do nebes jiji pidniať,
Čoho ž vy plačete, koly jiji
Teper pidneseno nad chmary, v nebo?
O, ne harazd vy liubyte dočku,
Koly šalijete, ščo dobre jij.
Ne ta ščaslyva, ščo v zamižži dovho,
A ta, ščo rano vmerla u zamižži.
Utriť že sliozy i, jak to hodyťsia,
Jij tilo rozmarynom ukvitčajte,
V ubrannia ščonajkrašče pryberiť
I vidnesiť jiji do cerkvy. Choč

Slabka pryroda, a, buva, rydaje,
Tverezyj rozum v nas peremahaje.

Kapuletti

Zbyralys na vesilli my huliaty,
A budem čornyj pochoron spravliaty.
I muzyka obernefsia na podzvin,
Na pomynky pečalni — šliubna učta,
Na panachydu — radisni pisni.
Vinčalnyj že vinok ukryje trupa,
I vse obernefsia na protyležne!

Brat Lorenzo

Idiť, syńjore. Vy, syńjoro, — z nym.
Vy tež idiť, Parise, i hotujteš
Nebižčyciu prekrasnu provesty.
Karajuť nebesa za hrich... Boh z vamy!
Ne hnivajte ž jich zajvymy sliozamy!

Kapuletti, syńjora Kapuletti, Paris ta brat Lorenzo vychodiat.

1-j muzykant

Ščo ž, zachovať dudky i zabyratys?

Mamka

Nu zvisno, liudy dobri, zachovajte!
Vy ž bačyte, jake tut staloš lycho...

(Vychodyť)

1-j muzykant

Ta choč i lycho, a platyty treba.

Vchodyť Pjetro.

Pjetro

Muzykanty, o muzykanty! Zahrajte «Radisť sercia», «Radisť sercia»! Jakščo chočete, ščob ja zostavsia žyvyj, zahrajte meni «Radisť sercia»!

1-j muzykant

Čomu «Radisť sercia»?

Pjetro

O muzykanty! Bo moje serce samo hraje: «Ach, serce, ty povne pečali!..» O, zahrajte ž meni jakojiš veseloji, tužlyvoji, ščob potišyty mene.

1-j muzykant

Nijakoji pisni ne bude! Ne takyj zaraz čas, ne do piseń.

Pjetro

Ne chočete?

1-j muzykant

Ni.

Pjetro

Nu, to ja vam dobre zaplaču.

1-j muzykant

Čym že vy nam zaplatyte?

Pjetro

Ne hrišmy, zvyčajno; ja vam svojeji piseńky zaspivaju, dudaryky-dudari!

1-j muzykant

Ja tobi zaspivaju, bliudolyze!

Pjetro

Dyvyś! Jak lyznu tebe po mi-do-re nožem, to vmyješsia červonoju juškoju!
Zrozumiv?

1-j muzykant

Sterežyś, bo zroblju z tebe ne fa, a fe.

2-j muzykant

Budťe laskavi, schovajte vaš hostryj kyndžal i vyťahniť vaš hostryj rozum.

Pjetro

Nu, sterežiťsia! Ja vyťahnu mij hostryj rozum i zarižu vas bez noža.
Vidpovidajte meni, jak to lyčyť rozumnym liudiam:

Koly pekelni v hrudiach muky

I mriji čarivnoji žal,

To muzyky lyś sribni zvuky...

Čoho «sribni zvuky»? Čoho «muzyky sribni zvuky»? Ščo skažete vy na ce,
Simone Smyčok?

1-j muzykant

Čomu, syńjore? A tomu, mabuť, ščo sriblo pryjemno dzvenyť.

Pjetro

Nepohano! Nu, a vy ščo skažete, Hugo Hudok?

2-j muzykant

Ja skažu: tomu «sribni zvuky», ščo muzykanty hrajuť za sriblo.

Pjetro

Tež nepohano! A ščo skažete vy, Džemse Horlań?

3-j muzykant

Dalebi, ne znaju ščo j skazaty.

Pjetro

O, prošu laskavo probačyty meni! Adže vy tilky spivajete. Nu, to ja vidpovim
za vas. «Muzyky sribni zvuky» tomu, ščo takym muzykantam, jak vy, ridko platiať
za muzyku zolotom:

To muzyky lyś sribni zvuky

Polehšujuť moju pečal!

(Vychodyť)

1-j muzykant

Oto vjidlyvyj bestija, jak čuma!

2-j muzykant

A nu joho! Pliuń na nioho, Džeku! Zajdimo počekajemo, doky povernuťsia z
pochoronu, i zostanemoš poobidaty.

Vychodiat.

DIJA PJATA

SCENA 1

Mantuja. Vulycia.

Vchodyť Romeo.

Romeo

Jak možna viryty oblesnym snam,
To sny moji meni viščujuť radist':
U hrudiach, niby car na troni — serce.
I duch jakyjś na krylach jasnych dum
Veš deň mene pidnosyť lehko vhoru.
Prysnylasia meni moja družyna;
Nemov umer ja, i vona pryjšla...
O, dyvnyj son, v jakomu mertvyj myslyť!
Mene pociluvavšy palko v huby,
Meni vdychnula vraz nove žyttia,
I ja ožyv, i buv ja imperator
Jake ž solodke j spravdi ty, kochannia,
Jakščo lyš tiň tvoja — velyke ščastia!

Vchodyť Baltazar.

Zvistky z Verony! Ščo tam, Baltazare,
Lysty pryviz ty vid čencia sviatoho?
Moja družyna j baťko mij zdorovi?
Nu, jak Džuljetta? Vdruhe ja pytaju.
Jak dobre jij, lychoho buť ne može.

Baltazar

O, dobre jij — lychoho buť ne može,
Džuljetty ploť — v hrobnyci Kapuletti,
Duša miž angeliv uže vytaje.
Ja bačyv sam, jak v sklep jiji nesly,
I poskakav, ščob spovistyty vas.
Prostiť meni za zvistku neščaslyvu,
Ja vykonav, syńjore, vaš nakaz.

Romeo

To on jak!.. Zori, kydaju vam vyklyk!..
Ty znaješ, de žyvu ja. Prynesy
Merščij meni paperu ta čornyla
I konej rozdobud': vnoči ja jidu.

Baltazar

Blahaju vas, syńjore, zaspokojteś!
U vas palajuť oči, j vy blidi,
Viščuje ce neščastia...

Romeo

O, movčy!

Ce tak tobi zdaloš. Oblyš mene,
Zroby vse tak, jak ja tobi skazav.
To vid čencia lystiv meni nemaje?

Baltazar

Nemaje, mij syńjore.

Romeo

Vse odno.
Idy meršcij! Najmy skoriše konej.
Ja zaraz tež pryjdu. Ne zabariuš.

Baltazar vychodyť.

Z toboju liažu nyny ja vnoči,
Moja Džuljetto! Zasib lyš znajty...
Jake ž ty vynachidlyve, neščastia,
Poradnykom staje v odčaji zlo!
Aptekaria zhadav ja. Tut žyve vin
Deš poblyzu. Joho nedavno bačyv;
Obirvanyj, z nachmurenym čolom,
Vin travy likarški vse rozbyrav.
Takyj chudyj, takyj holodnyj!.. Mabuť,
Žorstoki zlydni bidnoho zsušyly.
V joho chalupi vysyť čerepacha,
I aligator napchanyj, i škury
Potvornych ryb. A na polyciach v riad
Porožnich skryniok v nioho sklad nuždennyj,
Horšky zeleni z hlyny j pliašečky,
Nasinnia plisniave, motuzok reštky,
Suchi trojandy — veš ubohyj skarb,
Veš žaliuhidnyj motloch napokaz.
Pomityvšy ti zlydni, ja podumav:
Koly b otruty čto zdobuť chotiv,
Choč v Mantuji za ce j karajuť smertiu,
To tut žyve takyj šachraj zlydennyj,
Ščo ne zliakajetsia jiji prodaty.
Cia dumka poperedyla bidu!
Tak, cej zlydar prodasť meni otrutu...
Pryhaduju, joho chalupa tut.
Taž nyny sviato, — zamkneno kramnyciu.
Ahej, aptekariu!

Vchodyť aptekar.

Aptekar

Čoho vam treba?

Romeo

A jdy siudy. Ty bidnyj, baču ja.
Bery! Oš maješ, sorok tut dukativ.
Za nych otruty daj meni takoji,
Ščob vraz vona po žylach potekla!

I toj, chto žyť stomyvsia, mertvyj vpav,
I duch joho vmyť vyrvavsia z hrudej
Tak liuto i tak švydko, nače poroch,
Ščo rveťsia z žerla hriznoji harmaty.

Aptekar

Ja maju zillia zhubnogo čymalo,
Ta Mantuji zakon kara na smerť
Usiakoho, chto prodaje trutyznu.

Romeo

Taž zmučenyj ty zlydniamy ukraj,
Odnak bojišsia vmerty? Baču ja,
Ščo z holodu zapaly v tebe ščoky,
Nudha j skorbota dyvliatšsia z očej,
Tobi znevaha j zlydni horbliat spynu.
Cej svit — ne druh tobi, ne druh — zakon.
Cej svit takoho ne stvoryv zakonu,
Ščob dopomih tobi rozbahatity;
Tož zlydni kyń, poruš zakon, bery!

Aptekar

Pohodžujuťsia zlydni, a ne ja.

Romeo

I ne tobi plaču ja, ale zlydniam.

Aptekar

Cej porošok zmišajte z ridynuju
I vypyjte; chaj bude syl u vas
Na dvadciatioch, — skonajete za myť.

Romeo

Oś zoloto tvoje. Strašna otruta
Duši na vtichu; v cim merzennim sviti
Vono ubyvstv žorstokych bilše čynyť,
Niž cia nikčemna bovtanka tvoja,
Jaku ty tak bojišsia prodavaty.
Ne ty, a ja tobi prodav otrutu!
Kupy sobi charčiv i vidhodujsia!
Tebe ž, mij poriatunku čarivnyj,
V sklep do Džuljetty ja viźmu z sobuju
I tam lyš skorystajusia toboju!

Vychodiat.

SCENA 2

Verona. Kelija brata Lorencu.

Vchodyť brat Džovanni.

Brat Džovanni

O francyskanciu! Liubyj brate mij!

Vchodyť brat Lorenzo.

Brat Lorenzo

Ce brat Džovanni? Ty vže povernuvsia
Iz Mantuji? Vitaju! Jak Romeo?
Ščo vin skazav? Čy vin do mene pyše?
Davaj merščij lysta.

Brat Džovanni

Z soboju v puť
Chotiv ja vziaty odnoho čencia
Iz francyskanciv, tilky ž ne zastav;
Vidviduvav vin tut u misti chvorych.
Koly ž znajšov joho, to nas oboch
Ne vypustyla varta z karantynu,
Zamknula dveri i pečat naklala,
Pidozrivajučy, ščo my byly
V takomu domi, de čuma liutuje.
To ja j ne mih do Mantuji dobytyś.

Brat Lorenzo

A chto ž odviz moho lysta Romeo?

Brat Džovanni

Lysta poslať ne zmih ja. Oś cej lyst.
Ja navit poslancia ne zmih znajty
Dlia toho, ščob tobi nazad vernuty,
Tak naliakala vsich zaraza liuta.

Brat Lorenzo

Fatalnyj zbih! Ja bratstvom prysiahajuś,
Toj lyst — to ne dribnyčka: zmist joho
Až nadto buv važlyvyj, i zatrymka
Zahrožuje velykoju bidoju.
Idy ž, mij brate, rozdobud' meni
Zaliznyj lom i prynesy joho
Skoriś do keliji.

Brat Džovanni

Ja zaraz, brate.

(Vychodyť)

Brat Lorenzo

Teper ja mušu sam ity u sklep.
Za try hodyny maje vstať Džuljeta;
Vona meni nikoly ne probačyť,
Ščo ja ne vstyh Romeo spovistyty.
Ta znovu v Mantuju ja napyšu;
Jiji ž u keliji perechovaju,
Až doky sam Romeo ne prybude.
O bidnyj trup žyvyj v prytulku mertvych!

(Vychodyť)

SCENA 3

Kladovyšče. Sklep rodyny Kapuletti.

Vchodiat Paris ta jeho paž, jakyj nese kvity i smoloskyp.

Paris

Daj, chlopče, smoloskyp i vidijdy.
Ni, pohasy. Nechaj mene ne bačať.
Liaž tam pid tysamy i, čujnym vuchom
Prypavšy do zemli, uvažno sluchaj.
Na kladovyšči čutno kožnyj krok,
Zemlia-bo tut vsередyni porožnia,
Pokopana mohylamy j chystka,
Leď stupyť chto — vidrazu vidhukneťsia.
Jak ščoś počuješ, svysny holosniše,
Ja znatymu, ščo chtoś ide do sklepu.
Daj kvity. I roby, jak ja zveliv.

Paž

(ubik)

Jak strašno tut samomu sered mertvych!
Navkolo domovyny... Ale zvažuš.

(Vidchodyť)

Paris

Ja šliubne lože kvitamy ukryju,
Solodka kvitko! Postil iz granitu
Vodoju zapašnoju ja omyju
Abo sliozamy okropliu ci plyty.
J ščonoči budu, vraženýj žurboju,
Nosyty kvity j plakať nad toboju!

Chlopec svyšče.

Znak podaje sluha. Tam chtoś ide.
Čyja noha stupaje tut prokliata
J perebyva meni obriad liubovnyj?
Iz smoloskypom? Nič, schovaj mene!

(Chovajetsia)

Vchodiat Romeo j Baltazar zi smoloskypom, lomom, zastupom toščo.

Romeo

Daj zastupa meni j zaliznyj lom.
Vižmy cioho lysta i zavtra vranci
Viddaj mojemu baťkovi joho.
Daj smoloskyp. Hliady ž, pid strachom smerti,
Ščo b ne pobačyv ty i ščo b ne čuv,
Do mene ne pidchoď i ne vtručajsia.
V ce lože smerti choču ja spustytyś,
Ščob hlianuť šče raz na moju družynu;

A holovne — ščob zniaty v neji z palcia
Koštovnyj persteń: persteń toj potriben
Meni zadlia važlyvoji mety.
Teper idy zvidsiť. Ale hliady,
Jakščo nasmilyšsia ty povernutyś
I pidhliadať, ščo budu ja robyty,
Klianus, ja rozirvu tebe na šmattia
I členy vsi tvoji rozsiju tut,
Na cvyntari holodnomu. Bo zaraz
Cia nič i zamir mij — i dyki, j liuti.
Vony liutiši, niž holodnyj tyhr,
Vony hrizniši, niž burchlyve, more...

Baltazar

Ja jdu, syńjore, j turbuvať ne stanu.

Romeo

I budeš druhom. Oś, viźmy sobi.
Žyvy!.. Buvaj ščaslyvyj i proščaj!

Baltazar

(ubik)

Ja vse ž schovajusia: mene liakaje
Ceť pohliad dykyj. Zlo vin zamyšliaje.

(Vidchodyť)

Romeo

Ohydna paščo! Ty, utrobo smerti!
Požerla ščonajkraščyj dar zemli!
Ja ščelepy hnyli tvoji rozkryju.
(Rozbyvaje dveri do sklepu)
I syloju novyj napchaju korm.

Paris

Jak? Tut vyhnaneć toj zarozumilyj!
Otoj Montekki, ščo ubyv kuzena
Kochanoji mojeji?.. Hore ce,
Jak dumajuť, zvelo jiji v mohylu.
Ce vin pryjšov znuščatysia z merciv!
Schopliu joho!

(Vychodyť napered)

Spynyś, Montekki! Stij!
Pokyń hanebnu i hydku robotu!
Nevže j po smerti pomsta šče žyve?!
Zločynciu pidlyj, musyś ty skorytyś.
Chodim, ty areštovanyj i vmreš.

Romeo

Avžež, umru: toho siudy j pryjšov ja.
Junače dobryj mij, o, ne dratuj
Bezumnoho, jakyj udavsia v rozpač.

Tikaj, tikaj zvidsil! Oblyš mene...
Zhadať choč pro pomerlych... Chaj cia dumka
Pro doliu jich zliakaje i tebe.
Blahaju, ne štovchaj mene na hrich
Išče novyj i ne hnivy daremno...
O, jdy sobi! Kliausia nebom, ja
Liubliu tebe šče bilše, niž sebe;
Taž zbroju maju ja lyš proty sebe...
Tikaj chutčij! Žyvy i pamjataj:
Tebe bezumnyj vriatuvav. Proščaj!

Paris

Ja znevažaju vsi tvoji zakliattia
J beru tebe jak pidloho zločyncia!

Romeo

Prymusyť chočeš?.. Chlopče, sterežyś!

(Bjuťsia)

Paž

O bože! Bjuťsia! Ja poklyču vartu!

(Vychodyť)

Paris

(padaje)

O smerť moja!.. Jak myloserdyj ty,
To poklady mene bilia Džuljetty...

(Vmyraje)

Romeo

Ja obiciaju, slovo česti. Hlianu
Jomu v oblyččia... Chto ce?.. Graf Paris!
Merkuciö to rodyč!.. Ščo kazav
Doroheju sluha mij? Ja ne sluchav,
Bo tiažko stysnula skorbota serce...
Zdajeťsia, vin kazav, ščo graf Paris
Mav iz Džuljettoju oś povinčatyś...
Čy vin kazav, čy ce meni prysnyloś?
Čy to, počuvšy pro Džuljettu, ja
Utratyv rozum — maryty počav?
O, daj meni, daj ruku, bo j tebe
Zi mnoju vpysano v skorbotnu knyhu
Lychoji doli na odnij storinci!
Ja pokladu tebe v mohylu pyšnu...
V mohylu? Ni. O ni, junače vbytyj.
Taž tut moja Džuljetta spočyvaje;
Jiji krasa strašnyj, pochmuryj sklep
Na promenytyj oberta palac.
Ležy tut, smerť, — tebe chovaje mertvyj!

(Klade Parisa v sklep)

Buvaje často, liudy pered smertiu
Stajuť veseli! A v ujavi svidkiv
Ce «peredsmertna blyskavka ostannia».
Čy ž ce «ostannia blyskavka» j moja?
Moja liubove! O moja družyno!
Smert' vypyla tvoho dychannia med,
Ta ne zmohla tvojeji vrody vziaty.
Ty ne podolana. Rumjaneć tvij
Šče na ustach, na ščokach plomenije,
Šče smerti stiah blidyj ne tripotyť!
I ty, Tibalte, v savani kryvavim?
Ščo mih by ja dlia tebe bilš zrobyty,
Niž te, ščob cia ž taky ruka, jakoju
Zavčasno vtiato molodist' tvoju,
Tak samo znyščyla j tvoho ubyvciu?
Prosty meni, kuzene! Och, Džul'jetto,
Čomu i zaraz ty taka prekrasna?
Podumať možna, ščo bezplotna smert'
U tebe zakochalaš, ščo jakyjš
Kistiak ohydnyj tut tebe zamknuv,
U temnim sklepi, dlia utich liubovnych!
Bojuš za tebe j zalyšuš tomu
Z toboju tut. Nikoly ja ne vyjdu
Z cioho pochmuuroho palacu noči.
Tut, tut zostanuš ja iz robakamy,
Služnyciamy tvojimy. O, teper
Znajdu ja tut dlia sebe vičnyj spokij
I skynu hnit mojich zlovisnych zir
Z zamučenoji j stomlenoji ploti!
Mylujteš, oči, — ce v ostannij raz!
Vy, ruky, pryhorniť jiji vostannie!
A vy, usta moji, dychannia bramo,
Skripiť navik sviaščennym pocilunkom
Dovičnu spilku zi skupoju smertiu!
Siudy, mij povodatariu hirkyj!
Lychyj sternyčyj, odčajduchu liutyj,
Rozbyj ob skeli mij neščasnyj čoven!
Za tebe pju, moja liubov!

(Pje)

O česnyj
Aptekariu! Švydka tvoja otruta...
Otak ja z pocilunkom umyraju!..

(Padaje)

Z druhoho boku kladovyšča vchodyť brat Lorenzo z lichtarem, lomom i zastupom.

Brat Lorenzo

Sviatyj Francisku, pomožy meni!

Vže stilký raz moji stareči nohy
Spitknulyś ob mohyly ceji noči...
Chto tut?

Baltazar

(vychodiačy napered)

Ce druh, jakyj vas dobre znaje.

Brat Lorenzo

Spasy vas bože! Družé mij, skažiť,
Ščo to za smoloskyp, ščo marno svityť
Dlia robakiv ta čerepiv bezokych?
Zdajetsia, to u sklepi Kapuletti...

Baltazar

Tak, otče presviatyj, i tam takož
Hospodar mij, vaš druh.

Brat Lorenzo

Jakyj?

Baltazar

Romeo.

Brat Lorenzo

Vin tam davno?

Baltazar

Vže, mabuť, z pivhodyny.

Brat Lorenzo

Chodim zi mnoju v sklep.

Baltazar

Ne smiju, otče.
Hospodar mij ne znaje, ščo ja tut.
I vin meni hrozyv strašnoju smertiu,
Jakščo za nym ja stežyty zostanuś.

Brat Lorenzo

To zalyšajś. Ja sam pidu. Bojuś...
Bojusia, ščob ne trapyloś nešťastia.

Baltazar

Koly ja tut pid tysom spav, meni
Pryсныloś, ščo gospodar mij zitnuvsia
Z jakymś synjorom i ubyv joho.

Brat Lorenzo

(pidchodyť do sklepu)

Romeo! Bože mij! Čyja ce krov
Kaminni schidci sklepu bahrianyť?
Chto kynuv zakryvavleni ci špahy
Tut, na porozi vičného spokoju?..

(Vchodyť do sklepu)

Romeo! O, jakyj blidyj! Chto šče?..
Jak? I Paris?.. Uveš zalytyj krovju?..
Jaka lycha hodyna spryčnylaś
Do cych fatalnych i strašnych podij?
Syńjora voruchnulyś!

Džuljetta prokydajetsia.

Džuljetta

O mij otče!
Poradnyku! A de mij čolovik?
Ja znaju dobre, de ja maju buty;
I oś ja tut. A de ž Romeo mij?

Šum za scenoju.

Brat Lorenzo

Ja čuju šum. Chodim z cioho hnizda
Zarazy, smerti i tiažkoho snu.
Naš zamir vyšča syła zrujnuvala,
Ne naša. My protyvytyś ne možem.
Chodim! Chodim! Džuljetto, poruč tebe
Ležyť tvij mertvyj muž. Paris takož.
Tebe u monastyr ja prylaštuju
Sviatych sester. Chodim, ne zvolikaj.
Ničoho ne rozpytuj. Blyžko varta.
Bižim chutčij. Džuljetto, liuba sestro!
Šum nablyžajetsia.
Zahajemoś — uskočymo v bidu.

(Vychodyť)

Džuljetta

Idy, mij otče, sam. Ja ne pidu.
Ščo liubyj mij v ruci styskaje? Sklianku,
Sporožnenu, ja baču, do ostanku.
I smerť strašna otruta zavdala...
Jakyj skupyj! Vse vypyv! Ne lyšyv
I krapli blahodatnoji dlia mene,
Ščo pomohla b meni pity za nym!
Ja ciluvatymu tvoji vusta...
Šče, može, trišky je na nych trutyzny,
V pidkriplenni ciomu ja smerť znajdu...

(Ciluje johu)

Tvoji vusta šče teplil..

1-j straž

(za scenoju)

De ce, chlopče?
Vedy nas!

Džuljetta

Chtoś ide!.. Merščij! O ščastia:

Tut riativnyj kyndžal!

(Vychopliuje kyndžal Romeo z pichov)

Oš tvoji pichvy!

(Zakoliuje sebe)

Zostańsia v nych i daj meni umerty!..

(Padaje na trup Romeo i vmyraje)

Vchodyť storoža z Parisovym pažem.

Paž

Ce tut bulo, de smoloskyp palaje.

1-j straž

Krov na zemli! Ohlianuť kladovyšče!

Koho b vy ne znajšly, chapajte vsich!

Kilka straživ vychodiat.

Strašna kartyna! Graf ležyť ubytyj...

Džuljeta tež splyvaje krovju... Ščo?..

Vona šče tepla!.. Ščoyno lyš pomerla,

Choča dva dni, jak v sklepi pochovaly!..

Do hercoga! Poklyčte Kapuletti!

Zbudiť Montekki! Obšukajte cvyntar!

Vychodiat šče kilka straživ.

My bačymo lyše tragične misce;

Tragediji ž kryvavoji pryčynu

Bez slidstva nam nijak ne rozhadaty.

Povertajuťsia kilka straživ z Baltazarom.

2-j straž

Oš my znajšly sluhu Romeo, vin

Na kladovyšči buv.

1-j straž

Ne vidpuskaty,

Až doky hercog ne prybude sam!

Povertajuťsia inši straži z bratom Lorencu.

3-j straž

Oš tut černeć tremtyť, zitchaje j plače;

U nioho zastup vidibraly my

I lom. A jšov vin zvidsy, z kladovyšča.

1-j straž

Ce pidozrilo... Ne puskať čencia!

Vchodyť kniaź z počtom.

Kniaź

Jake neščastia staloš tut znenačka,

Ščo nas tak rano pidnialy z posteli?

Vchodiat Kapuletti, syńjora Kapuletti ta inši.

Kapuletti

Ščo skojiloš? Čoho ce tut kryčať?

Syńjora Kapuletti

Narod po vulyciach huka: «Romeo!»
A chto — «Džuljetta!», chto — «Paris!». Bižať
Vsi z zojkamy do našoji hrobnyci.

Kniaź

Jakyj tut žach tak nam tryvožyť sluch?

1-j straž

Volodariu, oš graf ležyť ubytyj,
Romeo mertvyj, poruč z nym Džuljetta.
Vona bula vže mertva, a teper
Jiji ubyto znov. Vona šče tepla...

Kniaź

Šukajte skriž nehajno i diznajteš,
Chto b mih včynyty cej žachlyvyj zločyn!

1-j straž

Sluha Romeo tut, oš i černeć;
Pry nych my zachopyly i znariaddia,
Jakym hrobnyciu možna rozlamaty.

Kapuletti

O nebo!. O družyno! Hliań siudy...
Taž naša donia vsia splyvaje krovju!..
Vin miscem pomylyvsia, cej kyndžal!
Joho oselia oš porožnia vysyť
Na pojasi u mertvoho Montekki,
A zhubnyj niž styrčyť u hrudiach dońky!

Syńjora Kapuletti

O hore! Žach — mov pochoronnyj dzvin,
Mene u domovynu klyče vin!
Vchodiať Montekki ta inši.

Kniaź

Pidvivsia nyni rano ty, Montekki,
Ščob hlianuty, jak rano lih tvij syn!

Montekki

Volodariu, moja družyna vmerla...
Ne vynesla vona rozluky z synom
I ot v mohylu vid žurby zijšla.
Jake ž išče čeka na mene hore?

Kniaź

Hliań i pobačyš sam!..

Montekki

O ty, nečemo! Ty zabuv prystojniť:
Raniš vid baťka lih u domovynu!

Kniaž

Zamkníť usta svoji dlia skarg do času,
Dopoky my podij ne zjasuvaly,
Jich džerelo, veršynu i kineć.
Todi voždem ja stanu vašij tuzi
I vam pidporoju do smerti budu.
Tym časom pidkoríť žurbu terpinniu:
Vediť siudy osib vsich pidozrylych.

Brat Lorenzo

Choć bez vyny, a niby holovnyj
Ja v cij kryvavij spravi vynuvateć.
Vse svidčyť proty mene — misce j čas.
I ós stoju teper ja pered vamy,
Šćob zasudyť čy vypravdať sebe,
Obvynuvač ja svij i oboroneć.

Kniaž

Rozpovidaj nam vse, šćo znaješ ty.

Brat Lorenzo

Ja korotko, bo dychannia moje
Korotše, aniž rozpovid' šyroka.
Romeo, šćo ležyť tut mertvyj, buv
Nebižčyci Džuljetti čolovikom;
I virnoju družynoju jomu
Bula Džuljetta, šćo ležyť tut mertva.
Ja povinčav tajemno jich. V toj deń
Ubytyj buv Tibaľt, i smerť joho
Romeo zasudyla na vyhnannia.
To plakala za nym, ne za Tibaľtom,
Družyna moloda, Džuljetta. Vy ž,
Bažajučy rozvijaty jij tuhu,
Chotily povinčaty sylomić
Z Parisom. I todi pryjšla vona
U rozpači i z pohliadom bezumnym
Do mene ta blahaty počala,
Šćob zasib ja znajšov i dopomih
Vid druhoho jij šliubu vriatuvatys'.
A ni — to v mene v keliji ubje
Sama sebe. I ja jij vypyť dav
Snodijnyj trunok. Vin podijav tak,
Jak ja toho bažav: vona zasnula,
A vyhliadala zovsim nače mertva.
Tym časom ja Romeo napysav,
Šćob vin siudy prybuv cijeji noči
J zvilnyv jiji z dočasnoji mohyly
V tu myť, koly mynuty mav toj son.
Ta poslancia moho, čencia Džovanni,
Zatrymav prykryj vypadok neždanyj,

I včora vin vernuv meni lysta.
Todi ja sam siudy podavś, do sklepu,
Ščob vyvesty jiji, koly vona
Prokynětsia zi snu. Chotiv ja v sebe,
U keliji svojij, jij dať prytulok,
Až doky zmožu spovistryť Romeo.
Prote, koly do neji ja zajšov
Za dekilka chvylyn do toho času,
Jak mala pidvestysia, to pobačyv,
Ščo tut dočasno razom poliahly
Paris dostojnyj i Romeo virnyj.
Vona prokynulaś. Jiji blahav ja
Pity zi mnoju i skorytyś nebu;
Ale naraz počuvsia ham zokola,
I ja buv zmušenyj pokynuť sklep.
Vona ž upala v rozpač i ne chtila
Zi mnoju jty. I, jak hadaju ja,
Umyť sama zniala na sebe ruky.
Ce vse, ščo znaju ja. A ščodo šliubu
To mamka tež pro nioho dobre znaje.
Jakščo choč trochy vynen ja v neščasti,
To zaberitť moje stare žyttia
Za dekilka hodyn raniś do stroku
I pravosuddiu v žertvu prynesitť.

Kniaź

Tvoje my zdavna znajem blahočestia.
A de sluha Romeo? Ščo vin skaže?

Baltazar

Ja spovistryv hospodaria svoho
Pro smerť Džuljetty. Z Mantuji umyť
Vin verchy pryskakav na kladovyšče
I kynuvsia siudy, do cioho sklepu.
Lysta ž zveliv viddaty vranci baťku
I nakazav meni, pid strachom smerti,
Ščob ja joho samoho tut lyšyv.

Kniaź

Podaj lysta. Ja hlianu, ščo vin pyše.
De grafiv paž, ščo vyklykav storožu?
Skažy, ščo tut hospodar tvij robyv?

Paž

Pryjšov siudy vin, ščob poklasty kvity
Na svižu domovynu narečenij;
Meni ž zveliv vin dali vidijty.
Ja vykonav nakaz. Koly ce raptom
Stupyv do sklepu chtoś iz smoloskypom
I dveri stav lamaty. Mij syńjor
Vraz špahu vychopyv i vmyť — na nioho,

A ja pobih, ščob vyklykať storožu.

Kniaź

Cej lyst pidtverdžuje slova čencia,
Šliachy kochannia j novynu pro smert'.
Romeo dodaje, ščo vin kupyv
V ubohoho aptekaria otrutu
J pryjšov siudy, ščob otrujityś tut
I poruč iz Džuljettoju ležaty.
O, de ž vony, ci vorohy zapekli?
Montekki! Kapuletti! Podyviťsia,
Jakyj vas byč karaje za nenavyst':
Vaš cvit liubovju vbyly nebesa!
A ja za te, ščo znosyv vaši čvary,
Dvoch krevnych nahlo vtratyv. Kara vsim!

Kapuletti

O brate mij, Montekki, daj že ruku!
Vdovynyj spadok ce dočky mojej,
A bilšoho ne možu ja prosyty.

Montekki

Ale ja možu daty bilše. Ja
Jij statuju iz zolota postavliu.
Pokil' Veronoju zvemo Veronu,
Liubišoho ne bude sylueta,
Aniž v kochanni virnoji Džuljetty.

Kapuletti

Romeo statuja ne menš bahata
Iz neju poruč bude tut stojaty!
O, bidni juni žertvy našych čvar!..

Kniaź

Ne vyzyraje sonce z-poza chmar...
Pochmuryj myr prynis svitanok vam.
Chodim zvidsil'. Vse treba zjasuvaty.
Šče dovedeťsia vyrišyty nam,
Koho pomyluvať, koho skaraty...
Sumnišych opovidej ne znajdete,
Niž pro liubov Romeo i Džuljetty.

Usi vychodiat'.